

Årsrapport for Forskningsavdelingen 2023

TALL

SOM FORTELLER

PLANER OG MELDINGER / PLANS AND REPORTS

2024/6

I serien Planer og meldinger publiseres dokumenter med et institusjonelt preg og notater med en viss offisiell karakter.

© Statistisk sentralbyrå

Publisert: 29. mai 2024

Standardtegn i tabeller	Symbol
Ikke mulig å oppgi tall Tall finnes ikke på dette tidspunktet fordi kategorien ikke var i bruk da tallene ble samlet inn.	.
Tallgrunnlag mangler Tall er ikke kommet inn i våre databaser eller er for usikre til å publiseres.	..
Vises ikke av konfidensialitetshensyn Tall publiseres ikke for å unngå å identifisere personer eller virksomheter.	:
Desimaltegn	,

Forord

Årsrapporten presenterer forskningsavdelingens målsettinger, ressurser og resultater i 2023. Rapporten presenterer aktiviteten i forskningsavdelingen for sentralforvaltningen og allmennheten, samtidig som den er et strategisk verktøy for SSB.

Statistisk sentralbyrå, 21.mai 2024

Linda Nøstbakken

Innhold

Forord	3
1. Innledning	5
2. Organisasjon og ressurser	6
2.1. Bemanning.....	6
2.2. Økonomi.....	7
3. Bidrag til sentralforvaltning, politikk og samfunn	10
3.1. De økonomiske modellene	10
3.2. Forskningsformidling.....	10
3.3. Deltakelse i regjeringsoppnevnte utvalg.....	11
4. Vitenskapelig bidrag	12
4.1. Publiseringer.....	12
4.2. Publiserende forskere	16
4.3. Forskningsrådssøknader og tilslag	16
5. Bidrag til SSBs statistikkvirksomhet	18
6. Forskningens innflytelse på politikk og samfunn	21
7. Nærmere om forskningsgruppene	22
7.1. Befolkning og offentlig økonomi.....	22
7.2. Miljø-, ressurs- og innovasjonsøkonomi	23
7.3. Makroøkonomi	25
7.4. Arbeidsmarked og skatt.....	28
8. Publikasjonsliste	32
8.1. Internasjonale vitenskapelige publikasjoner.....	32
8.2. Norske vitenskapelige publikasjoner	35
8.3. SSB Analyse-artikler	35
8.4. SSB-rapporter	36

1. Innledning

Aktiviteten i forskningsavdelingen har vært høy i 2023. SSB har fått publisert en rekke arbeider i anerkjente vitenskapelige tidsskrifter, bidratt i regjeringsoppnevnte utvalg og levert flere analyser til offentlige myndigheter. Blant annet er det levert en større utredning for Frontfagsmodellutvalget. Dette arbeidet trakk på flere forskningsgrupper, og alle de fire makroøkonomiske modellene SSB drifter og videreutvikler for Finansdepartementet ble benyttet.

Statistikkloven, SSBs strategi og langtidsplan og forskningsavdelingens delstrategi for forsknings- og analysevirksomheten utgjør rammene for forskningsvirksomheten i SSB.

SSBs strategi definerer følgende mål for forsknings- og analysevirksomheten:

- være ledende på anvendt forskning og analyse, hovedsakelig basert på norske data og kvantitative modeller og metoder
- levere og formidle forskning og analyse av høy kvalitet
- sørge for at forskning og analyse bidrar til å kvalitetssikre, fortolke og videreutvikle statistikken
- bidra aktivt til en åpen og opplyst samfunnsdebatt

Denne rapporten starter med å presentere forskningsavdelingen ved utgangen av 2023, samt utviklingen i avdelingens menneskelige og økonomiske ressurser i senere år. Deretter presenteres en oversikt over avdelingens aktivitet og resultater, herunder utviklingen i måleindikatorene for forskningsvirksomheten som er etablert i SSBs langtidsplan.

Kapittel 3 presenterer indikatorer for i hvilken grad forskningsavdelingens arbeid har innflytelse på samfunn og politikk. Kapittel 4 presenterer indikatorer knyttet til målet om å levere og formidle forskning og analyse av høy kvalitet, mens kapittel 5 presenterer hvordan forskningsvirksomheten bidrar til å kvalitetssikre, fortolke og videreutvikle statistikken. Kapittel 6 presenterer tre eksempler på hvordan forskningen har innflytelse på samfunn og politikk. Det siste kapittelet går nærmere inn på de ulike forskningsgruppene forskning og resultater i året som gikk og gir ytterligere eksempler på forskningens bidrag til statistikken.

2. Organisasjon og ressurser

Forskningsavdelingen består av fire forskningsgrupper: Gruppe for befolkning og offentlig økonomi, gruppe for miljø-, ressurs- og innovasjonsøkonomi, gruppe for makroøkonomi og gruppe for arbeidsmarked og skatt. Organiseringen av gruppene er basert på de tematiske hovedområdene fra delstrategien for forsknings- og analysevirksomheten.

2.1. Bemanning

Ved utgangen av 2023 var det ansatt 64 personer i forskningsavdelingen. 61 personer var ansatt i fast stilling, mens tre var i midlertidige stillinger. Samlet utgjorde disse stillingene i løpet av 2023 noe over 61 årsverk (jf. Tabell 2.1). Etter en lengre periode med nedgang i antall årsverk i avdelingen stabiliserte nivået seg i 2023 sammenlignet med 2022 (jf. Tabell 2.1). 70 prosent av de ansatte og over 85 prosent av forskerårsverkene innehar en doktorgrad (jf. Tabell 2.2). Andelen med doktorgrad har økt svakt de siste årene. Av de 64 ansatte var 46 menn og 18 kvinner, noe som gir en kvinneandel på 28 prosent. Dette er en svak nedgang fra 2022 og ligger under målet om en rimelig god kjønnsbalanse. Samtidig er andelen kvinner på nivå med det man finner innenfor samfunnsøkonomi ellers i forskningssektoren. Avdelingen jobber aktivt for å rekruttere flere kvinner.

I 2023 var det i tillegg knyttet 19 personer til avdelingen med hovedstilling ved andre forskningsinstitutter eller universiteter. Disse var primært tilknyttet prosjekter finansiert av Norges forskningsråd og bidro med 2,3 årsverk i 2023 (Tabell 2.2). Dette er en kraftig reduksjon både i antall tilknyttede personer og årsverk, og følger av at avdelingens mer restriktive retningslinjer for bruk av bistillinger gradvis har hatt effekt. I tillegg til årsverkene som fremkommer i Tabell 2.1 og Tabell 2.2, har avdelingen til enhver tid studenter og pensjonister som jobber på timeengasjement tilknyttet prosjekter.

Tabell 2.1 Årsverk i forskningsavdelingen 2017-2023¹

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Forsker 0	15,6	18,0	15,0	16,2	19,6	17,6	18,0
Forsker 1	24,0	19,3	21,0	22,0	18,8	17,0	17,8
Forsker 2	20,3	22,6	21,1	18,6	17,1	16,1	13,6
Postdoktor	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0	0,0
Stipendiat	3,3	4,2	5,3	3,3	1,3	2,3	3,0
Andre fagstillinger	9,0	6,8	7,0	5,5	5,0	5,0	7,0
Direktør og stab	2,0	2,0	2,8	2,8	2,8	2,8	2,0
Totalsum	74,2	72,8	72,2	68,4	65,6	60,8	61,4

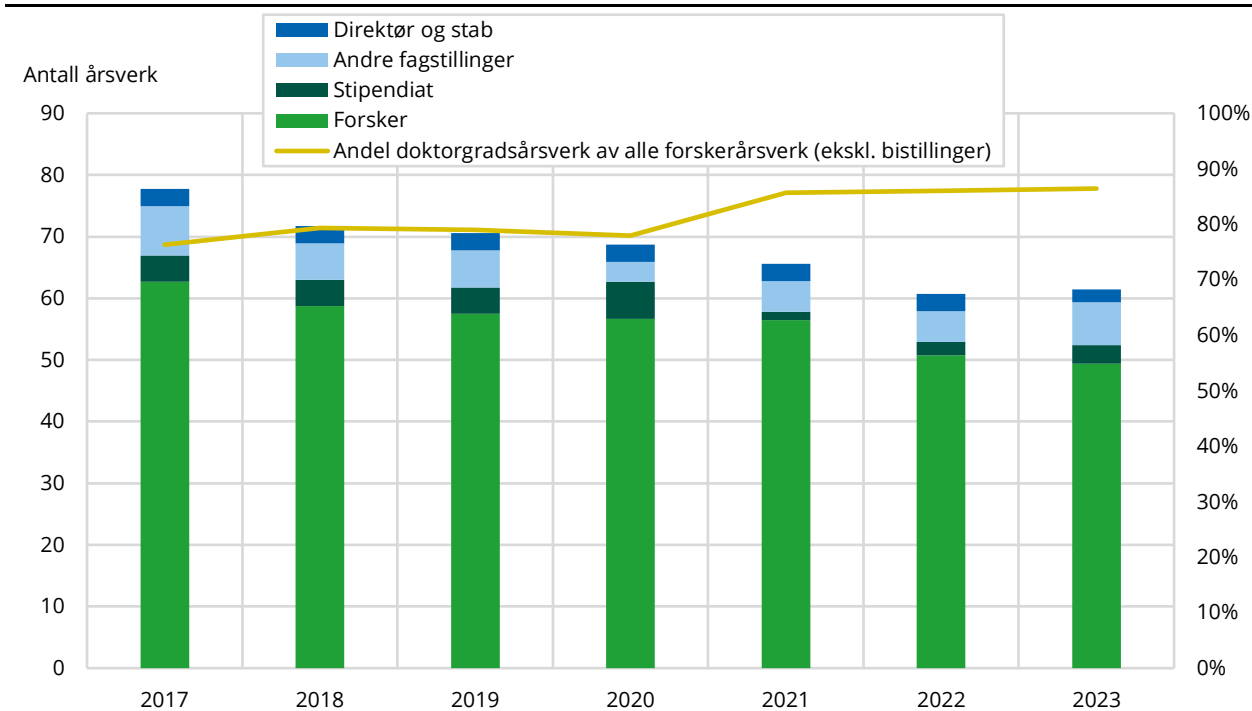
¹ Ansatte i Forskningsavdelingen pr 31.12 hvert år. Personer i bistilling er ikke inkludert.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.2 Forskerårsverk, årsverk med doktorgrad, andel med doktorgrad og årsverk i bistillinger 2017-2023

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Forskerårsverk	59,9	59,9	57,1	56,8	56,5	50,7	49,4
Forskerårsverk med doktorgrad	51,6	46,9	46,4	44,7	48,4	43,6	42,7
Andel faste årsverk med doktorgrad	60,1 %	64,4 %	67,1 %	66,9 %	69,1 %	71,8 %	69,5 %
Årsverk i bistillinger	7,9	6,4	7,2	5,4	5,8	3,8	2,3

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figur 2.1 Årsverk i forskningsavdelingen, etter stillingsgruppe. Andel årsverk med doktorgrad 2017-2023

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

2.2. Økonomi

Forskningsavdelingens aktivitet er finansiert ved bevilgninger over statsbudsjettet og ved eksterne oppdragsinntekter. Finansdepartementet har gjennom sine retningslinjer for forsknings- og analysevirksomheten i SSB gitt en tematisk avgrensning for avdelingens forsknings- og analysearbeid. Retningslinjene spesifiserer kjerneoppgaver som bevilgningene over statsbudsjettet skal dekke. I tillegg setter retningslinjene noen grenser for oppdragsvirksomheten.

Forskningsavdelingen kan påta seg eksterne oppdrag innenfor den tematiske rammen, gitt at disse oppdragene ikke går utover kjernevirksomheten. I henhold til retningslinjene for forsknings- og analysevirksomheten bør inntekter fra eksterne oppdrag til forskning og analyse ikke overskride summen av grunnbevilgningen og midler fra modellavtalene (jf. kapittel 3.1). Avdelingens innsats knyttet til bevilgningene gitt over statsbudsjettet, modellavtalene og andre oppdrag for Finansdepartementet er betydelig større enn avdelingens inntekter fra andre eksterne oppdrag (jf. Tabell 2.3). I 2023 utgjorde oppdragsinntekter kun litt over 50 % av avdelingens inntekter fra bevilgninger over statsbudsjettet. Avdelingens bevilgninger gitt over statsbudsjettet har vært relativt stabile de siste årene (jf. Tabell 2.3). I denne perioden har det vært en reduksjon i antall ansatte (se Figur 2.1). Denne reduksjonen kombinert med stabil oppdragsmengde knyttet til avdelingens tildelte midler fra statsbudsjettet har ført til en reduksjon i inntekter fra andre oppdrag både i absolutte tall og relativt til grunnbevilgningen (se Tabell 2.3 og 2.4).

Tabell 2.3 Avdelingens tildelte budsjetttramme fra statsbudsjettet og andel andre oppdrag relativt til grunnbevilgning og oppdrag for Finansdepartementet 2021-2023

	2021	2022	2023
Andel andre oppdrag (%) ¹	71	63	52
Budsjetttramme, stat ²	41,9	44,1	44,8

¹ Basert på inntekter eksklusiv overhead, hvor oppdrag for Finansdepartementet inkluderer Arbeids- og inkluderingsdepartementets bidrag til MOSART-kontrakten.

² I 2021 var arbeid knyttet til modellavtalene for Finansdepartementet finansiert over egne avtaler og dette utgjorde totalt litt over 10 millioner kroner. Fra og med 2022 ble bevilgninger knyttet til modellavtalene overført til bevilgninger over statsbudsjettet og i 2022 utgjorde dette 10,2 millioner kroner.

Dersom vi ser på avdelingens eksterne oppdragsinntekter, er Norges forskningsråd den største oppdragsgiveren. Oppdrag for departementer og direktorater utgjør også en viktig inntektskilde, og inkluderer blant annet arbeid i forbindelse med det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene (TBU). Inntektene for 2023 gikk noe ned sammenlignet med tidligere år. Som beskrevet over skyldes dette en langvarig trend med reduksjon i antall ansatte og reduserte oppdragsinntekter (se Tabell 2.4).

Fra 2022 til 2023 hadde avdelingen en kraftig reduksjon i bistillinger (jf. Tabell 2.2). Dette har også bidratt til å redusere SSBs oppdragsinntekter. Dette skyldes en endring i retningslinjer for bruk av bistillinger for eksterne forskere i desember 2020, hvor eksterne forskere som bidrar til ekstern-finansierte forskningsprosjekter ved SSB, ikke lenger tilbys bistillinger. I stedet opprettes samarbeidsavtaler mellom SSB og forskernes institusjoner. Dette har gradvis redusert både antall årsverk i bistilling og oppdragsinntekter til SSB i takt med at prosjekter med bistillinger avsluttes.

Det er betydelige synergier mellom oppdragsforskningen og avdelingens forsknings- og analysevirksomhet knyttet til oppgaver finansiert over statsbudsjettet. For eksempel brukes modellene knyttet til modellavtalene med Finansdepartementet i eksterne oppdrag for andre departementer og direktorater, samt i forskning finansiert av Norges forskningsråd. Tabell 2.4 og Tabell 2.4 og Figur 2.2 viser oppdragsinntekter etter oppdragsgiver for forskningsavdelingen i perioden 2020-2023. Avdelingens oppdragsinntekter falt med 9,88 mill. kroner fra 2022. Tabell 2.4 viser en reduksjon i inntekter fra Norges forskningsråd (NFR) i 2023 sammenlignet med tidligere år. Noe av denne reduksjonen kan tilskrives endrede faktureringsrutiner knyttet til NFR-prosjekter. Tidligere ble prosjektmidlene fra NFR i hovedsak forskuddsuttbetalt. Nye prosjekter i 2023 ble ikke forskuddsuttbetalt, men skal faktureres NFR basert på faktisk ressursbruk. På grunn av redusert bemanning over tid er det også arbeid og inntekter fra NFR-prosjekter flyttet til senere i prosjektperiodene. Dette fremkommer i Tabell 2.4 delvis som reduserte inntekter fra NFR og delvis som negative verdier i raden «Avsetning og periodiserte inntekter» (se også note 5 Tabell 2.4).

Tabell 2.4 Oppdragsinntekter i forskningsavdelingen 2020-2023 etter oppdragsgiver i millioner kroner¹

Oppdragsgiver	2020	2021	2022	2023
Norges forskningsråd (NFR) ²	31,84	34,76	26,68	23,48
Herav prosjekter ledet av SSB	24,55	21,27	18,71	13,98
Finansdepartementet ³	9,98	12,79	3,28	3,17
Andre departementer og direktorater	9,70	8,59	13,97	12,00
EU og andre utenlandske finansieringskilder	0,12	1,25	1,29	0,62
Andre ⁴	4,55	4,35	2,26	2,07
Avsetning og periodiserte inntekter ⁵				-3,73
I alt	56,19	61,70	47,49	37,61

¹ Inntektene inkluderer også avsetninger og periodiserte inntekter.

² Inkluderer inntekter fra NFR-prosjekter som kommer via samarbeidspartnere (forskningsinstitutter og universiteter).

³ Fra og med 2022 er bevilgninger knyttet til modellavtalene overført til bevilgninger over statsbudsjettet. I 2023 utgjør dette om lag 9,86 mill. kroner.

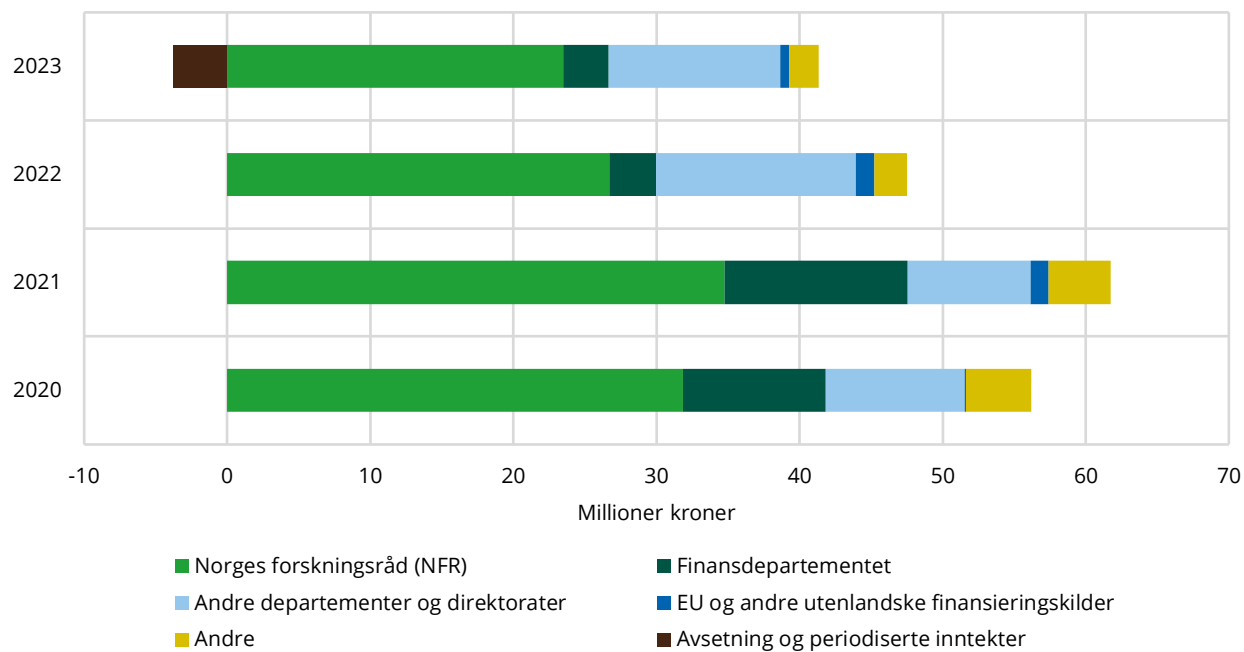
⁴ I perioden 2020-2022 inkluderer beløpene i rad «Andre» avsetning og periodiserte inntekter i tillegg til inntekter fra andre oppdragsgivere.

⁵ Det er kun ved fakturering at inntekter kobles til kunde og type oppdrag klassifiseres. Forskningsavdeling har kontrakter med forskudds- og etterskuddsvis fakturering. Forskuddsfakturerte inntekter hvor arbeidet skal utføres kommende år kommer til fradrag i rad «Andre» i årene 2020-2021. I 2023 fremkommer dette i rad «Avsetning og periodiserte inntekter». I tilfeller hvor etterskuddsvis fakturering er avtalt for arbeid utført i 2023, inkluderes inntekt i rad «Avsetning og periodiserte inntekter».

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figur 2.2 Oppdragsinntekter etter oppdragsgiver 2020-2023 i millioner kroner

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Merk: Fra og med 2022 er bevilgninger fra Finansdepartementet knyttet til modellavtalene overført til bevilgninger over statsbudsjettet. I 2023 utgjør dette om lag 9,86 mill. kroner.

3. Bidrag til sentralforvaltning, politikk og samfunn

En sentral del av forskningsavdelingens samfunnsoppdrag er å utføre forskning og analyse som er rettet mot kunnskapsbehovet til regjeringen, sentralforvaltningen, Stortinget og partene i arbeidslivet (jf. statistikkloven § 17). Drift og videreutvikling av økonomiske modeller er en viktig del av dette arbeidet. I tillegg er det en viktig målsetting å bidra med forskningsbasert kunnskap til en åpen og opplyst samfunnsdebatt.

I det følgende rapporteres det på arbeidet med de økonomiske modellene som SSB har ansvaret for å utvikle og vedlikeholde, forskningsformidling, samt indikatoren *Deltakelse i regjeringsoppnevnte offentlige utvalg*. Resultatmål: *minst tre utvalg per år* for forskningsvirksomheten fra SSBs langtidspan.

3.1. De økonomiske modellene

En særlig viktig oppgave for forskningsavdelingen i SSB er utvikling og vedlikehold av økonomiske modeller. Modellene finansieres i hovedsak av Finansdepartementet og dekker fagområdene makroøkonomi, offentlige finanser på lang sikt, skatt, arbeidsmarked, befolkningsutvikling og miljøøkonomi. I 2023 har disse modellene blitt brukt til en rekke analyser, inkludert en større utredning for Frontfagsmodellutvalget, undersøkelser av konjunkturutviklingen, beregninger for Teknisk beregningsutvalg for inntektsoppgjørene (TBU) og Teknisk beregningsutvalg for klima (TBU-klima), samt analyser av reformalternativer knyttet til avtalefestet pensjon (AFP) i privat sektor, reformalternativene i stortingsmeldingen om endringer i folketrygdens alderspensjon og hvordan økte renter påvirker husholdningenes økonomi. Både modellene og SSBs analyser blir brukt av regjeringen, sentralforvaltningen og partene i arbeidslivet i deres planleggingsarbeid. Kapittel 6 gir en mer detaljert beskrivelse av modellanalysene som er gjennomført i 2023.

3.2. Forskningsformidling

Forskningsformidling er å kommunisere vitenskapelige innsikter, arbeidsmåter og holdninger fra spesialiserte forskningsfelt til personer utenfor fagområdet.¹ Formidlingen kan være rettet mot forskere fra andre fag eller et bredere publikum. Det kan dreie seg om formidling av etablerte innsikter i faget eller om resultater fra nyere forskning.

Tabell 3.1 Publiserte kronikker i forskningsavdelingen, 2020-2023

	2020	2021	2022	2023
Forskningsavdelingen	19	20	12	22
Arbidsmarked og skatt	3	10	5	6
Befolkning og offentlig økonomi	5	4	1	3
Makroøkonomi	8	3	4	4
Miljø- ressurs og innovasjonsøkonomi	3	3	3	8

¹ Basert på Cristin-data. Merk at kronikker som har forfattere i flere grupper telles med i hver gruppe, slik at summen av kronikker over forskningsgruppene kan være større enn avdelingens samlede antall kronikker.

Det er betydelig formidlingsaktivitet på mange områder i forskningsavdelingen, herunder samarbeid med og foredrag for relevante brukere av avdelingens forskningsresultater, mediebidrag og kronikker publisert i media. Tabell 3.1 viser antall kronikker registrert i Cristin som er publisert i nasjonale aviser og media i perioden 2020-2023. Vi ser at antall registrerte kronikker er høyere enn tidligere år og at alle gruppene har aktive kronikkskrivere.

¹ Definisjon brukt av Den nasjonale forskningsetiske komité for samfunnsvitenskap og humaniora (NESH).

Tabell 3.2 viser antall saker fra riks- og regionaviser hvor SSB er nevnt i årene 2019-2023 og hvor Kommunikasjonsavdelingen i SSB har merket sakene med «Forskning» eller «Konjunkturtendensene». Dette gir en indikasjon på omfang og utvikling i mediedekning, selv om det ikke gir en fullstendig oversikt. Systemet fanger for eksempel ikke opp alle TV-innslag.

Tabell 3.2 Mediesaker i riksmidia og regionaviser, 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
Forskning (ekskl. konjunkturtendensene)	824	1 023	1 174	1131	643
Konjunkturtendensene	346	697	378	868	858

Merk at nedgangen i antall mediesaker som gjelder forskning i riksmidia og regionaviser i 2023 ikke nødvendigvis skyldes færre saker i media, men at det har vært endringer knyttet til hvordan avdelingens mediesaker blir merket i Statistisk sentralbyrås kommunikasjonsavdeling sammenlignet med perioden 2019-2022. I 2023 fortsatte det å være stor interesse rundt Konjunkturtendensene og de til enhver tid siste anslagene på KPI ble veldig mye referert til gjennom året. Dette antas å ha med den fortsatt høye prisveksten i 2023 å gjøre.

3.3. Deltakelse i regjeringsoppnevnte utvalg

I 2023 deltok ansatte fra Forskningsavdelingen i fire regjeringsoppnevnte utvalg, derav tre som utvalgsleder eller -medlem og ett som sekretariatsmedlem. Dette innbefattet deltakelse i havbruksutvalget (leder), lavtlønnsutvalget (leder), naturrisikoutvalget (medlem) og frontfagsmodellutvalget (sekretariatsmedlem).

Videre har forskere fra SSB bidratt i rådgivende utvalg for finanspolitiske analyser, det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene (TBU) og det tekniske beregningsutvalg for klima (TBU-klima).

4. Vitenskapelig bidrag

Den overordnede målsettingen for forskningsavdelingen er å være ledende på anvendt forskning og analyse basert på norske data og kvantitative modeller og metoder. Dette krever at avdelingen leverer og formidler forskning og analyse av høy kvalitet.

De mest brukte indikatorene for å måle forskningsproduksjon er bibliometriske indikatorer som antall publikasjoner i fagfelleverderte tidsskrifter og siteringsparametere. I Norge har man utviklet et sett med publiseringsindikatorer for å måle forskningsproduksjonen til institutt-, helse- og universitets- og høyskolesektoren.² SSB har siden 2019 vært del av *Current Research Information System in Norway* (Cristin), det nasjonale registeret og rapporteringssystemet for forskningspublikasjoner og forskningsresultater i Norge.

I det følgende rapporteres det på følgende indikatorer relatert til vitenskapelig publisering:

- Andel fast ansatte med minst én publikasjon i internasjonale nivå 1- og 2-tidsskrift siste tre år. Resultatmål: 85 prosent.
- Publikasjonspoeng per forskerårsverk samlet og i nivå 2-tidsskrifter. Resultatmål: 0,95 (samlet) og 0,40 (nivå 2).

Sist i dette kapitlet presenteres en oppsummering av avdelingens resultater i konkurransen om forskningsmidler fra Norges forskningsråd. Resultater fra denne konkurransearenaen gir også en indikasjon på i hvilken grad forskningsavdelingen når målsetningen om å være ledende på anvendt forskning og analyse.

4.1. Publiseringer

Forskningsavdelingen publiserte til sammen 52 vitenskapelige arbeid i nivårangerte tidsskrifter og bøker i 2023, som er en oppgang fra 49 publikasjoner i 2022. Av disse publikasjonene var 15 vitenskapelige artikler på nivå 2 i den nasjonale publiseringsindikatoren, altså publisert i ledende publikasjonskanaler innen sitt fagområde. SSBs forskning har også resultert i andre typer publikasjoner. I 2023 ble det blant annet utgitt 11 SSB-rapporter, noe som er en reduksjon fra 2022 men omtrent på samme nivå som i 2021. En oversikt over avdelingens publikasjoner finnes i kapittel 7.

Tabell 4.1. Antall vitenskapelige artikler i 2023^{1,2}

	Nivå 1	Nivå 2	Totalt
Totalt	37	15	52
Arbeidsmarked og skatt	7	4	11
Befolkning og offentlig økonomi	5	5	10
Makroøkonomi	9	4	13
Miljø-, ressurs- og innovasjonsøkonomi	17	5	22
Andre i forskningsavdelingen	1	1	2

¹ Publikasjoner fra medarbeidere i andre fagstillinger (ikke forskerstillinger) inngår i «Andre i forskningsavdelingen» sammen med forskningsdirektør.

² Artikler med forfattere fra flere grupper telles i hver gruppe, slik at summen av publikasjoner over forskningsgruppene kan være større enn avdelingens samlede artikler.

Tabell 4.2 og Tabell 4.3 viser samlet antall publikasjonspoeng for Forskningsavdelingen fordelt på forskningsgrupper, samt gjennomsnittlig antall publikasjonspoeng per årsverk hhv. for alle og eksklusive bistillinger i perioden 2021-2023. Prosessen fra forskningsarbeidet starter til resultatene

² Systemet med publiseringspoeng bygger på en inndeling av vitenskapelige publiseringskanaler (tidsskrifter og forlag for bøker) i to nivåer, 1 og 2, etter hvor høy faglig prestisje disse publiseringskanalene har. Publikasjoner i publikasjonskanaler på nivå 2 gir flere publiseringspoeng enn på nivå 1. I tillegg justeres antall publikasjonspoeng for antall medforfattere, slik at poengene ved samarbeid om publikasjoner på tvers av institusjoner, fordeles mellom de respektive institusjonene basert på forfatterandeler.

blir publisert tar tid, så selv med jevn aktivitet vil det være naturlig med svingninger i antall publikasjoner og publikasjonspoeng fra år til år. Dette gjelder i enda større grad på gruppenivå der antallet forskningsarbeider er mindre. Dette er også tydelig i tabellene. Konsekvensene for publiseringen av den nedadgående trenden i antall forskere og bistillinger vil derfor først bli fullt synlig etter en tid.

For forskningsavdelingen samlet sett er det en økning i antall publikasjonspoeng i 2023 sammenlignet med perioden 2022. Antallet poeng fra nivå-2 publikasjoner er derimot noe redusert. Målt i publikasjonspoeng per forskerårsverk ser vi en økning i samlede publikasjonspoeng i 2023 og at en svak reduksjon i nivå 2-publikasjoner per årsverk. Gruppe for makroøkonomi og Gruppe for miljø-, ressurs- og innovasjonsøkonomi har en sterk økning i publiseringspoeng fra 2022 til 2023.

Ved å sammenligne oversikten over publikasjonspoeng med og uten forskere i bistillinger (Tabell 4.2 og Tabell 4.3), ser vi at forskere med bistillinger i forskningsavdelingen bidrar med mange publiseringspoeng relativt til antall årsverk. Dette er som forventet, da disse medarbeiderne bruker det meste av tiden de arbeider for SSB til nettopp å skrive forskningsartikler med sikte på vitenskapelig publisering.

Tabell 4.2 Publikasjonspoeng samlet og per forskerårsverk¹ (inkl. bistillinger), for avdelingen og per gruppe

	Publikasjonspoeng		Årsverk	Publikasjonspoeng per årsverk	
	Samlet	Nivå 2		Samlet	Nivå 2
2021					
Forskningsavdelingen (forskere)	64,24	40,43	62,26	1,03	0,65
Arbeidsmarked og skatt	27,36	21,98	17,05	1,60	1,29
Befolkning og offentlig økonomi	15,50	11,00	15,31	1,01	0,72
Makroøkonomi	7,60	3,45	15,60	0,49	0,22
Miljø-, ressurs- og innovasjonsøkonomi	13,78	4,00	14,30	0,96	0,28
Andre i forskningsavdelingen	2,65	2,12	5,00	0,53	0,42
Totalt	66,89	42,55	67,26	0,99	0,63
2022					
Forskningsavdelingen (forskere)	57,46	39,81	54,5	1,05	0,73
Arbeidsmarked og skatt	19,83	15,19	14,7	1,35	1,03
Befolkning og offentlig økonomi	18,68	11,47	11,4	1,64	1,01
Makroøkonomi	7,15	4,83	15,4	0,46	0,31
Miljø-, ressurs- og innovasjonsøkonomi	11,80	8,32	13,0	0,91	0,64
Andre i forskningsavdelingen	1,39	0,00	5,0	0,28	0,00
Totalt	58,85	39,81	59,5	0,99	0,67
2023					
Forskningsavdelingen (forskere)	56,10	28,37	51,70	1,09	0,55
Arbeidsmarked og skatt	12,42	6,17	15,00	0,83	0,41
Befolkning og offentlig økonomi	12,17	9,10	10,10	1,20	0,90
Makroøkonomi	14,11	6,16	15,00	0,94	0,41
Miljø-, ressurs- og innovasjonsøkonomi	17,41	6,93	11,60	1,50	0,60
Andre i forskningsavdelingen	0,60	0,49	2,00	0,30	0,25
Totalt	56,71	28,86	53,70	1,06	0,54

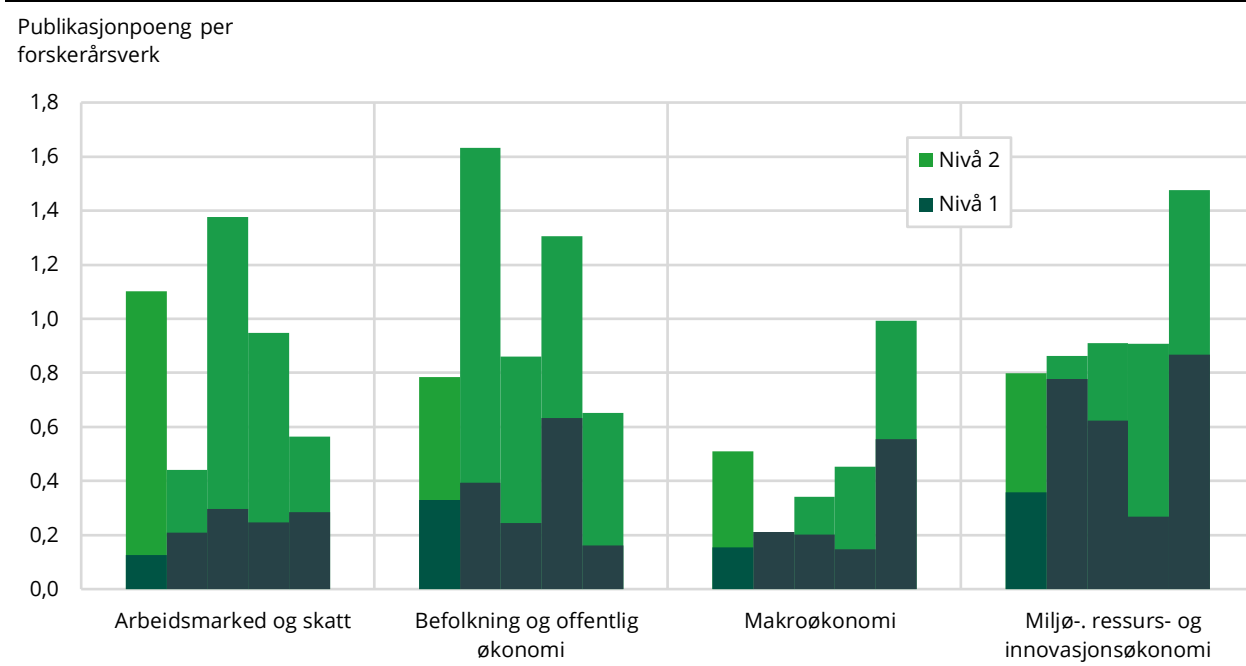
¹ Forskningsgruppene omfatter her bare medarbeidere i forskerstillinger. Medarbeidere i andre fagstillinger som publiserer inngår i «Andre i forskningsavdelingen» sammen med forskningsdirektør.

Tabell 4.3 Publikasjonspoeng samlet og per forskerårsverk¹ (ekskl. bistillinger), for avdelingen og per gruppe

	Publikasjonspoeng		Årsverk	Publikasjonspoeng per årsverk	
	Samlet	Nivå 2		Samlet	Nivå 2
2021					
Forskningsavdelingen (forskere)	49,12	29,93	56,50	0,87	0,53
Arbeidsmarked og skatt	18,73	14,71	13,60	1,38	1,08
Befolkning og offentlig økonomi	12,92	9,27	15,00	0,86	0,62
Makroøkonomi	4,74	1,95	13,90	0,34	0,14
Miljø-, ressurs- og innovasjonsøkonomi	12,73	4,00	14,00	0,91	0,29
Andre i forskningsavdelingen	2,65	2,12	5,00	0,53	0,42
Totalt	51,77	32,05	61,50	0,84	0,52
2022					
Forskningsavdelingen (forskere)	41,41	25,79	50,7	0,82	0,51
Arbeidsmarked og skatt	12,13	8,97	12,8	0,95	0,70
Befolkning og offentlig økonomi	14,37	7,40	11,0	1,31	0,67
Makroøkonomi	7,15	4,83	15,8	0,45	0,31
Miljø-, ressurs- og innovasjonsøkonomi	11,80	8,32	13,0	0,91	0,64
Andre i forskningsavdelingen	1,39	0,00	5,0	0,28	0,00
Totalt	42,80	25,79	55,70	0,77	0,46
2023					
Forskningsavdelingen (forskere)	45,15	21,82	49,40	0,91	0,44
Arbeidsmarked og skatt	7,95	3,92	14,1	0,56	0,28
Befolkning og offentlig økonomi	6,39	4,81	9,8	0,65	0,49
Makroøkonomi	13,99	6,16	14,1	0,99	0,44
Miljø-, ressurs- og innovasjonsøkonomi	16,82	6,93	11,4	1,48	0,61
Andre i forskningsavdelingen	0,60	0,49	5,0	0,12	0,10
Totalt	45,75	22,31	54,40	0,84	0,41

¹ Forskningsgruppene omfatter her bare medarbeidere i forskerstillinger. Medarbeidere i andre fagstillinger som publiserer, inngår i «Andre i forskningsavdelingen» sammen med forskningsdirektør.

Bare publikasjoner i nivårangerte tidsskrifter og bokforlag gir publikasjonspoeng. Forskningsavdelingen produserer også andre viktige publikasjoner, herunder publikasjoner i SSBs egne serier (se kapittel 8 for en liste over avdelingens publikasjoner i 2023).

Figur 4.1 Publikasjonspoeng per årsverk per forskergruppe (ekskl. bistillinger) fordelt på publikasjonsnivå i perioden 2019-2023

Tabell 4.4 viser utviklingen i antall SSB-rapporter, Discussion Papers (DP) og SSB Analyse-artikler fra forskningsavdelingen for årene 2019-2023.³ For 2023 ser vi at antall rapporter er tilbake på omtrent samme nivå som i 2021. Antall Discussion papers er redusert sammenlignet med tidligere år.

Tabell 4.4 Historisk publikasjonsoversikt. SSBs publikasjonsserier 2018-2022¹

	2019	2020	2021	2022	2023
Rapporter					
Forskningsavdelingen	17	14	12	21	15
Arbeidsmarked og skatt	4	4	4	5	5
Befolkning og offentlig økonomi	6	8	5	9	7
Makroøkonomi	7	6	3	4	7
Miljø-, ressurs- og innovasjonsøkonomi	6	1	4	5	4
Discussion Papers					
Forskningsavdelingen	27	25	18	20	15
Arbeidsmarked og skatt	7	9	6	7	7
Befolkning og offentlig økonomi	8	5	7	3	4
Makroøkonomi	6	7	1	5	3
Miljø-, ressurs- og innovasjonsøkonomi	9	8	6	8	5
SSB Analyse					
	4	3	1	3	1

¹ Delsummene for gruppene summerer seg ikke til total for forskningsavdelingen. Dette skyldes at der flere grupper har bidratt, er publikasjonen talt en gang per deltakende gruppe. Publikasjonene er fordelt etter organisering per desember 2021 for alle år. I tillegg kommer publikasjoner i SSB-seriene Statistiske analyser og Notater og rapporter fra andre utgivere.

³ I serien rapporter publiseres analyser og kommenterte statistiske resultater fra ulike undersøkelser, mens serien SSB Analyse publiserer artikler som gir kunnskap om viktige sosiale, økonomiske, demografiske og kulturelle endringer i det norske samfunn. Discussion papers presenterer forskningsstoff som sikter mot å ende opp som en internasjonal vitenskapelig publikasjon, og distribueres for kommentarer og forslag.

4.2. Publisierende forskere

Vitenskapelig publisering er viktig for å kvalitetssikre forskningen og gjøre forskningsresultater tilgjengelige for forskersamfunnet. Selv om mulighetene for å skrive artikler rettet mot akademiske tidsskrifter vil variere både mellom enkeltforskere og forskningsgrupper etter hvilke oppgaver man ellers har ansvar for, er det en målsetting for forskningsavdelingen at alle med forskerstilling skal publisere regelmessig i internasjonale akademiske tidsskrifter. Dette fordrer at forskerne uavhengig av andre oppgaver sikres tilstrekkelig tid og mulighet til å forske og skrive artikler for vitenskapelig publisering.

For å måle i hvilken grad avdelingen leverer på dette målet, ser vi på andel forskere i faste stillinger som har minst én publikasjon i internasjonale nivå-rangerte tidsskrifter over en treårsperiode. Her teller vi også med forskere som i perioden har levert doktorgradsavhandling, selv om denne ennå ikke har gitt tidsskriftpublikasjoner. På sikt er målsettingen minst 85 prosent for både avdelingen samlet sett og for den enkelte gruppe.

Tabell 4.5 Andel forskere i fast stilling med minst én publikasjon i internasjonale nivå 1- og 2- tidsskrift. Prosent.

	2018-2020	2019-2021	2020-2022	2021-2023
Forskningsavdelingen	80	87	82	84
Arbeidsmarked og skatt	86	86	77	80
Befolkning og offentlig økonomi	90	93	100	80
Makroøkonomi	67	69	57	86
Miljø-, ressurs- og innovasjonsøkonomi	75	100	100	100

For siste treårsperiode, 2021-2023, viser Tabell 4.5 at 84 prosent av de fast ansatte forskerne i avdelingen har publisert i internasjonale tidsskrift. Dette er en liten økning fra perioden 2020-2022. Det er verdt å merke seg at andelen på gruppenivå er basert på få observasjoner. Dette gjør at svingninger i andelen publisierende forskere er å forvente. De fleste forskerne i de fire forskningsgruppene har publisert i internasjonale tidsskrifter i denne perioden. To av fire forskergrupper møter publiseringsmålet i denne treårsperioden.

4.3. Forskningsrådssøknader og tilslag

I 2023 ble det sendt totalt fem prosjektsøknader til Norges forskningsråd med Statistisk sentralbyrå som prosjekteier. Dette er betydelig færre enn 2021 og 2022, da det var henholdsvis, 10 og 13 innsendte søknader. Til gjengjeld fikk to søknader tilslag (ett forskerprosjekt for fornyelse og ett samarbeidsprosjekt). Disse tilslagene gav en bevilgning på omtrent 19 millioner kroner, hvorav nesten 10 millioner kroner tilfaller SSB. De fleste av prosjektsøknadene var prosjekter hvor SSB-forskere samarbeider med andre forskningsinstitutter og universiteter. Fire søknader om prosjekttypen forskerprosjekter og en søknad om prosjekttypen samarbeidsprosjekter ble sendt til søknadsfristene i februar 2023. Videre deltok SSB-forskere som samarbeidspartnere på prosjektsøknader ledet av andre institusjoner hvorav flere søknader fikk tilslag.

Tabell 4.6 Gjennomsnittskarakterer på innsendte prosjektsøknader til NFR 2023 (skala 1-7)

	Forskningskvalitet – potensial for å flytte forskningsfronten	Forskningskvalitet – kvalitet i FoU-aktiviteter	Virknings og effekter	Gjennomføring
Gjennomsnitt	5,6	5,5	5,6	5,8
Tilslag	5,5	6,0	6,0	6,5
Avslag	5,7	5,3	5,3	5,3

Merk at samarbeidsprosjektsøknader kun får en karakter for «Forskningskvalitet». Denne er inkludert i «Forskningskvalitet – potensial for å flytte forskningsfronten»

Tabell 4.6 og Tabell 4.7 oppsummerer karakterene fra Norges forskningsråds evaluering av SSBs innsendte prosjektsøknader til fristene i mars 2023.

Søknadene SSB sendte inn fikk gode karakterer. Konkurransen om midlene er hard. For utlysningene i 2023 var eksempelvis innvilgelsesprosenten for prosjekttypen forskerprosjekt for unge talenter (FRIPRO) på 8,6.

Tabell 4.7 Karakterfordeling og laveste karakter SSB fikk tilslag med per vurderingskriterium 2023 (skala 1-7)

Karakter	Forskingskvalitet – potensial for å flytte forskningsfronten	Forskingskvalitet – kvalitet i FoU-aktiviteter	Virkninger og effekter	Gjennomføring
7	0	0	0	1
6	3	2	4	2
5	2	2	0	2
1-4	0	0	1	0
Laveste karakter tilslag	5	6	6	6

Merk at samarbeidsprosjektsøknader kun får en karakter for «Forskingskvalitet». Denne er inkludert i «Forskingskvalitet – potensial for å flytte forskningsfronten»

5. Bidrag til SSBs statistikkvirksomhet

Forskningsavdelingen bidrar på ulike måter til å kvalitetssikre, fortolke og videreutvikle statistikk i samarbeid med statistikkavdelingene i SSB. Samarbeidene spenner fra støtte ved oppretting av ny statistikk, kvalitetssikring av statistikkpublikasjoner og utveksling av erfaringer med bruk av data til mer formaliserte samarbeidsprosjekter med skriftlige produkter. Spesielt utviklingen og bruken av avdelingens modeller innebærer en viktig kontroll av statistikken. I tillegg spiller forskningsavdelingen en rolle i å formidle forskningsinnsikt, -metode og -arbeidsmåter til andre i SSB.

Det er et tett samarbeid mellom forskningsavdelingen og statistikkavdelingene, både i arbeid knyttet til løpende drift og i større og mindre prosjekter. Tabell 5.1 gir en oversikt over samarbeidsprosjekter mellom forskningsavdelingen og andre avdelinger i SSB i 2023.

I 2023 har forskningsavdelingen blant annet bidratt i arbeidet med utvikling av et naturregnskap, som i SSB er ledet av avdeling for nærings- og miljøstatistikk. Forskningsavdelingen har også samarbeidet med avdeling for person- og sosialstatistikk på flere områder, blant annet i arbeidet med ny nasjonal strategi for livskvalitet, i arbeidet knyttet til pensjonsformue, og i arbeid knyttet til barnefattigdom. Samarbeidet med statistikkavdelingene har resultert i flere publikasjoner. Utover Økonomisk utsyn kan nevnes at Gruppe for makroøkonomi har publisert én artikkel i fagfelleurdert tidsskrift sammen med Seksjon for arbeidsmarked og lønn. I tillegg har gruppen skrevet en rapport om Covid-19, tapt verdiskaping og finanspolitikkenes rolle i samarbeid med Seksjon for nasjonalregnskap. Gruppe for miljø-, resurs- og innovasjonsøkonomi har hatt utstrakt samarbeid med Seksjonen for nasjonalregnskap om utvikling av satsingsforslaget for økosystemregnskap. Gruppe for arbeidsmarked og skatt har publisert én rapport sammen med seksjon for utdanningsstatistikk og Gruppe for befolkning og offentlig økonomi har utgitt to Rapporter i samarbeid med Avdeling for person- og sosialstatistikk.

Tabell 5.1 gir en oversikt over samarbeidsprosjekter mellom forskningsavdelingen og andre avdelinger i SSB i 2023.

Flere detaljer om samarbeidene finnes i presentasjonen av forskningsgruppene i kapittel 7.

Tabell 5.1 Samarbeidsprosjekter mellom forskningsavdelingen og andre avdelinger i SSB i 2023.

Ansvarlig seksjon	Seksjoner som deltar	Prosjekt	Beskrivelse
550	210, 212	LOTTE	Leveranser av tall for utlignet skatt, som bl.a. brukes til publisering av tall for offentlige finanser, til Seksjon for nasjonalregnskap (210) og Seksjon for offentlige finanser (212).
550	212	LOTTE	Leverer anslag på betalt skatt for NAV-ytelser
550	350	LOTTE	Analyser av lavinntektshusholdninger med datagrunnlaget for LOTTE og Inntekts- og formuesundersøkelsen.
210	530	Havregnskap	Kryssløpsanalyse
510	210, 212, 213	Pensjonsformue, makro	Utvikle årlig opplegg for beregning av pensjonsrettigheter i makro basert på nasjonale forutsetninger.
350	550	Utvidet inntekt	Verdsetting og fordeling av offentlige tjenester basert på registerdata, årlig statistikk
550	350	LOTTE	Bruk av LOTTE-Skatt for analyser på EU-SILC-utvalget
550	360	LÆRERMOD	Framskrivninger av tilbud og etterspørsel etter fem typer lærere. Finansiert av Kunnskapsdepartementet. Rapport mars 2023.
530, 312	530, 312	Teknisk Beregningsutvalg	Deltar i sekretariatet til TBU og samarbeider med 312 om lønnsstatistikken, se for eksempel DP 944
350	530, 510	Pensjonsformue statistikk	Statistikk over opptjent pensjonsformue på individnivå
350	530	Forbruksundersøkelsen	Bearbeiding av nye datakilder; transaksjonsdata over husholdningers konsum
530	210, 330, 350	Offentlige finanser på lang sikt	Kjønns-spesifikke aldersprofiler for brukerfrekvenser og årsverk per bruker av helse og omsorgstjenester. Datagrunnlag til

Ansvarlig seksjon	Seksjoner som deltar	Prosjekt	Beskrivelse
			DEMECs inntekts-/stønadsmodul og makromodul samt utarbeiding av modellhovedboken
320	510	Rapport om sosial mobilitet blant innvandrere	Innvandringsanalyser levert på rammeavtale med AID
510, 530	330	Analyser av tilbud og etterspørsel i helsesektoren	Oppdrag fra Helsepersonellkommisjonen
510	320	Tilrettelegging av tall og datagrunnlag	Samarbeid rundt publisering av befolkningsframskrivningene
320	510	Utsynet	Samarbeid om skriving av Utsynskapittel
425	422, 520	Utnytte Elhub-data i energistatistikk	Utnytte Elhub for å komplettere produksjons/forbrukstall (bla. solceller) for å kunne ta dette med i energibalanse og i pliktig rapportering til Eurostat og IEA
520	426	Windland/EnergyWise	Beregning av boligers avstand (boliger i matrikkelen) til vindparker, men også andre miljøkarakteristika som kan påvirke boligprisen.
520	426	Valuechange	Verdsetting av fritidsboliger
210	520		Rekreasjonsstatistikk i forbindelse med økosystemregnskap. Samarbeid om Eurostat-prosjekt om pilot og uttesting av økosystemregnskap for Norge
520	520, 350, 811	Utvikling av økosystemregnskap	I samarbeid med Miljødirektoratet har SSB arbeidet med utvikling av økosystemregnskap (naturregnskap) for Norge, basert på satsingsforslag til statsbudsjettet for perioden 2024-2027 for utvikling av økosystemregnskap for Norge
520	422, 423, 320, 210, 120, 201	Econor V	Nytt internasjonalt prosjekt om nordområdenes økonomi hadde oppstart i 2022. Publisering i 2025.
426	520	URBAN-ECO	Eurostat prosjekt. Ecosystem extent and condition accounts in urban areas and steps towards modelling of urban ecosystem services
520	421, 425	Platon, SNOW	Bidrag fra A400
520	210	Forprosjekt for pilot på havregnskap	Bidrag fra 520
520	421	INPROD	Finansiert av NFR, med Frisch senteret som prosjektleder. Betydningen av ny teknologi for marginal grupperes arbeidsmarkedsdeltakelse.
520	421	OSIRIS	NFR prosjekt. Virkninger av forskning på samfunnsliv, kultur og økonomi.
421	520	FoU-undersøkelser	FoU-undersøkelser
210	520, 426	Task Force Eurostat Økosystemregnskap	520 bidrar med innspill til utviklingen av Økosystemregnskap
426	550	Boligverdsetting	Vurderer boligmodellen til SSB, blant annet ser vi på om maskinlæring kan gi forbedringer
350	550	Statistikk om bolig, boforhold, boligøkonomi og byggkvalitet	Anslå langsiktige boligpriseffekter av boligbygging på lokalt og regionalt nivå for KDD
530	422, 210	Konjunkturtrendensene	Delta i arbeidet med konjunkturtrendensene, særlig innenfor utvikling i olje og gass (422), finanspolitikken og aktivitetsutviklingen (210)
811	312, 530, 520	AKU-brudd 2021	Kvantifisering av brudd i AKU i forbindelse med omlegging av statistikken fra og med 2021
811	312, 530, 520	Månedlig AKU	Legge til rette for publisering av månedlig AKU basert på "rene" månedstall der det korrigeres for panel-rotasjonsskjevhet
216	520	Havregnskap	Verdsetting av hav og bruk av havregnskap i Indonesia
210	520,426	Satsingsforslag økosystemregnskap	I samarbeid med Miljødirektoratet har SSB utarbeidet et satsingsforslag til statsbudsjettet for perioden 2024-2027, sendt til KLD, for utvikling av økosystemregnskap for Norge.
210	520, 350, 811	Søknad Eurostat økosystemregnskap	Samarbeid om søknad til Eurostat om pilot og uttesting av økosystemregnskap for Norge
320	510	Innvandrere i Norge 2023	Analyse om hverdagsintegrering blant innvandrere og norskfødte med innvandrere
520	421, 422	Økonomisk utsyn	Kapittel om klima i Økonomisk utsyn
350	510	Rammeverk om livskvalitet	Bidrag til utarbeidelse av et forslag til et rammeverk for måling av livskvalitet i Norge
210	530	NR IT modernisering	Modernisering av hovedboken, grunnlaget for etablering av modeller og kryssløpskoeffisienter herunder KNR-modellen

---

Ansvarlig seksjon	Seksjoner som deltar	Prosjekt	Beskrivelse
360	851, 811, 550	PIAAC	Bidrag i NPM (nasjonal prosjektstyring) for PIAAC-undersøkelsen i regi av OECD
800	Flere	Standardutvalget	Medlem av standardutvalget
211	210, 350, 530	Expert Group on Distributional Household Wealth	Lage desilfordelt nasjonalregnskap for husholdningenes formue.

---

6. Forskningens innflytelse på politikk og samfunn

Styringsparameteren belyser kvalitet og relevans i forskning gjennom å løfte fram konkrete eksempler (*impact cases*) på hvordan SSBs forskningsvirksomhet har innflytelse på politikk og samfunn. De tre *impact cases* publisert ifm. tertialrapportering og årsrapportering for 2023 presenteres under. Over tid er målet at de valgte cases samlet sett skal gi et godt bilde av bredden i forskningen som skjer i SSBs forskningsavdeling og hvordan denne er relevant for politikk og samfunn.

Effekter av høye kraftpriser og strømstøtte

Impact casen beskriver forskning og analyse av hvordan høye kraftpriser og strømstøtteordningen vinteren 2021/2022 påvirket økonomien til husholdninger i ulike inntektsgrupper, samt analyser relatert til energitilskuddsordning for næringslivet.⁴

Arbeidsinnsats i helse og omsorg fremover

Impact casen beskriver arbeidet som ble gjort for å bistå Helsepersonellkommissjonen med beregninger av behovet for helse- og omsorg-sysselsetting mot 2060, og av ubalanser i arbeidsmarkedet for helsepersonell i dag og fremover mot 2040.⁵

Aldersgrensene i pensjonssystemet

Impact casen beskriver arbeidet som ble gjennomført av SSB for Pensjonsutvalget (NOU 2022: 7) og det påfølgende arbeidet med stortingsmeldingen (Meld. St. 6, 2023–2024). SSB deltok i Pensjonsutvalgets sekretariat med beregninger foretatt på mikrosimuleringsmodellen MOSART, dokumentert i Rapporten 2022/22.⁶

---

⁴ [Effekter av høye kraftpriser og strømstøtte – SSB](#)

⁵ [Arbeidsinnsats i helse og omsorg fremover. Impact case forskning – SSB](#)

⁶ [Aldersgrensene i pensjonssystemet – SSB](#)

7. Nærmere om forskningsgruppene

Forskningsavdelingen består av fire forskningsgrupper: Befolkning og offentlig økonomi; miljø-, ressurs- og innovasjonsøkonomi; makroøkonomi; arbeidsmarked og skatt.

7.1. Befolkning og offentlig økonomi

Gruppe for befolkning og offentlig økonomi forsker på tema relatert til befolkning, offentlige tjenester og stønader. Det inkluderer blant annet fruktbarhet, innvandring, familiedynamikk, helse, utdanning, pensjoner og trygd. Gruppen er tverrfaglig, har kompetanse innenfor et bredt spekter av tema og lang erfaring med å studere aktuelle samfunns- og politikkspørsmål. Det omfatter effektene av endret skolepolitikk, pensjons- og asylregler, samt betydningen av viktige demografiske endringer som fallende fruktbarhet, aldringstrenden og sentralisering av befolkningen.

Hovedsakelig benytter gruppen empiriske metoder og analyserer SSBs mikrodata. Det publiseres på høyt internasjonalt nivå, og forskerne på gruppen har betydelige nettverk nasjonalt og internasjonalt. Kontaktene deltar ofte som samarbeidspartnere på forskningsarbeidene og -søknadene. Det er også hyppig samarbeid med statistikkseksjonene, som bidrar til å øke kvaliteten på SSBs analyse- og statistikkprodukter.

Gruppen drifter og videreutvikler tre store modeller som bidrar med beregninger direkte inn til praktisk politikktutforming på både nasjonalt og lokalt nivå: MOSART-modellen som framskriver framtidige trygde- og pensjonskostnader, samt modellene BEFINN og BEFREG for befolkningsframskrivinger for henholdsvis landet og kommunene.

Bidrag rettet mot sentralforvaltning, politikk og samfunn

Gruppe for befolkning og offentlig økonomi utfører løpende beregninger av pensjons- og trygdekostnader for Finansdepartementet (FIN) og Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID) ved hjelp av mikrosimuleringsmodellen MOSART. Det ble gjort omfattende arbeid i 2023, blant annet arbeid med ny estimeringsrutine for inntektsrelasjoner og implementeringen av private tjenestepensjoner. Det ble lagt ned betydelig innsats i teknisk dokumentasjon og dokumentasjon av datagrunnlaget. Av analysearbeid kan nevnes beregninger til Meld. St. 6 (2023-2024) som oppfølging av Pensjonsutvalget fra 2022 analyse av AFP i privat sektor og beregninger til Perspektivmeldingen, samt beregninger for *Ageing Working Group* (AWG) og *Pension Adequacy Report* for EU. Det pågår også flere forskningsprosjekter hvor MOSART er relevant, herunder PENAL-prosjektet hvor MOSART vil være sentral i å undersøke tidliguttak av alderspensjon. Dette prosjektet leverte nylig en rapport som et første ledd i forskningsarbeidet. MOSART-modellen var sentral i en artikkel publisert i et internasjonalt tidsskrift på nivå 2. I tillegg deltar medarbeidere i et nordisk ekspertutvalg om pensjon.

Nye regionale og nasjonale befolkningsframskrivinger publiseres hvert andre år og hadde ikke publisering i 2023. I de mellomliggende årene intensiveres innsatsen med videreutvikling av modellene. Det ble arbeidet videre med å utvikle en mikrosimulert modellvariant med rikere gjengivelse av den norske demografien. Det resulterte i et nytt SSB *discussion paper* og innsendelse av to forskningsartikler til internasjonale tidsskrift.

I 2023 ble det publisert en rapport med framskrivinger av tilbud og etterspørsel etter ulike yrkesgrupper i helsesektoren finansiert av Helse- og omsorgsdepartementet (HOD). Av andre leveranser kan det nevnes rapporter på alternative fattigdomsmål for Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (BUFDIR), forslag til nytt rammeverk for å måle livskvalitet for HOD og analyser av sosial mobilitet blant innvandrere og deres barn for AID. På oppdrag fra Barne- og familiedepartementet utga OECD i 2023 en rapport om fruktbarhet, arbeidsliv og familiepolitikk i Norge.

Én forsker fra gruppen bidro med innspill, og rapporten inneholder flere referanser til gruppens publikasjoner og analyser som anvender *the Generations and Gender Survey 2020* - en spørreundersøkelse som koordineres fra gruppen. Gjennomgående har gruppen bidratt med beregninger og analyser som gir et grunnlag for viktige politiske diskusjoner om i prioriteringer i offentlig sektor.

Generelt har forskningsgruppen besvart mange henvendelser fra media innenfor sine temaområder i løpet av 2023. Gruppen representerer SSB i et rådgivende organ opprettet av Helsedirektoratet for å fremme utviklingen av målesystemer for livskvalitet og deltar i IA-faggruppens sekretariat.

Vitenskapelig produksjon

Forskerne i gruppen hadde generelt mange forpliktelser i pågående forskningsprosjekter og analyseoppdrag. I 2023 hadde gruppen ansvar for to større og langvarige forskningsprosjekter finansiert av Norges Forskningsråd (NFR). Prosjektene hadde god framdrift i 2023 og ett av dem ble slutført med mange gode publikasjoner å vise til. Gruppens medarbeidere var samarbeidspartnere på fem forskningsprosjekter finansiert av NFR og European Research Council (ERC). Gruppen var også underleverandør til et forskningsprosjekt finansiert av Arbeids- og inkluderingsdepartementet i samarbeid med Frischsenteret (PENAL).

Gruppen søkte på mange relevante prosjekter i 2023. Av søknadene som ble sendt til NFR i 2023 var én ledet fra gruppen og to der forskere fra gruppen var samarbeidspartnere. Én av sistnevnte fikk tilslag. Gruppen bidro til en søknad som har fått avslag hos Nordforsk. Gruppen var også med på en søknad til Dam-stiftelsen og to til BUFDIR, som fikk tilslag. Nye prosjektsøknader til Forskningsrådet og andre oppdragsgivere er planlagt for 2024.

I 2023 ble det til sammen publisert 10 artikler i vitenskapelige fagtidsskrifter, deriblant fem i tidsskrifter på nivå-2. Disse dekker mangfoldige tema som blant annet partnervalg og økonomiske utfall hos andregenerasjonsinnvandrere, fruktbarhet i Norge satt i sammenheng med COVID-19-pandemien og endringer i familieoverføringer, arbeidsmarkedsmobilitet, aldring og produktivitet, samt pensjon og sparing. Utover det har gruppen publisert 7 rapporter, fire forskningsarbeider utgitt i SSBs *Discussion Paper*-serie og én artikkel i SSB analyse-serien.

Forskning og analyse som kvalitetssikrer, tolker og videreutvikler statistikk

Gruppen har ansvaret for to offentlige statistikker, nasjonale og regionale befolkningsframskrivningene. I tillegg har gruppen både kortere og langsgående samarbeid med statistikkseksjonene, som bidrar til gjensidig læring og kvalitetssikring av statistikk- og analyseproduktene. Forskere fra gruppen har blant annet vært sluttlesere ved publisering av befolkningsstatistikk, bidratt til beregninger av pensjonsformue, samarbeidet med Seksjon for befolkningsstatistikk for å få tilrettelagt befolkningsdata for framskrivingsformål og samarbeidet om kapittel i Utsynet. Av andre fellesarbeider kan nevnes felles analyseprosjekt om sosial mobilitet blant innvandrere og analyser av tilbud og etterspørsel i helsesektoren.

Livskvalitet har nå blitt tema for offisiell statistikk, og gruppen har bidratt til å kvalitetssikre og videreutvikle denne statistikken i samarbeid med seksjon for inntekt og levekår. Gruppen leverer på Statistisk sentralbyrås forpliktelser til Eurostat og deltar i relevante *Working Groups*. Gruppen har også bidratt til Konjunkturtendensene. Samlet sett samarbeider gruppen godt internt med andre deler av forskningsavdelingen, resten av Statistisk sentralbyrå og med byråer, fagpersoner og forskere internasjonalt.

7.2. Miljø-, ressurs- og innovasjonsøkonomi

Gruppens forskningsfelt omfatter energi-, klima-, ressurs-, miljø- og innovasjonsøkonomi. Forskningen skal bidra til ny kunnskap om effekter av økonomisk politikk og innovasjon på disse

områdene, samt ny kunnskap om energimarkedenes funksjon, naturressurser og økosystemtjenester, i sammenheng med vurdering av bærekraftsindikatorer. Viktige verktøy for forskningsgruppen er numeriske modeller. Kvaliteten i arbeidet med de numeriske modellene og øvrige analyser sikres gjennom jevnlige presentasjoner og nasjonal og internasjonal publisering.

Bidrag rettet mot sentralforvaltning, politikk og samfunn

Gruppen har ansvaret for den delen av Finansdepartementets modellkontrakter som omfatter SNOW-modellene. Dette er numeriske generelle likevektsmodeller for norsk og global økonomi, med detaljert oversikt over utslipp til luft. Modellene er derfor velegnet til å studere effekter av miljø- og klimapolitikk. I 2023 ble det videreutviklet en ny versjon av landmodellen for Norge med en mer detaljert modellering av kommersiell-, sjø- og lufttransport inkludert biodrivstoff, samt implementering av avgifter på HFC/PFC, SF6 og på mineralolje. Denne nye modellen brukes av Finansdepartementet til å utarbeide framskrivingen av norsk økonomi og utslipp, som brukes i nasjonalbudsjettet. SNOW-modellen har blitt brukt til beregninger av virkninger på norsk økonomi og utslipp av klimavirkemidler, som bl.a. karbon toll, CO₂-priser, CO₂-kompensasjonsordningen, utredning for Frontfagsmodellutvalget og til Finanspolitiklutvalget. Det er også levert en utredning til Teknisk beregningsutvalg for klima om metoder for kortsiktsanalyse, der bla. SNOW-modellen for Norge sto sentralt.

Gruppen har bidratt med skrivning og innspill til Miljødirektoratets dokumenter om verdsetting av økosystemtjenester i SEEA EA og en rapport om mulige lokaliteter for en norsk pilot på havregnskap, og forprosjektet for en pilot for norsk havregnskap. Gruppen har også bidratt med innspill og kommentarer til Eurostats *Task Force* på økosystemregnskap.

Gruppen har hatt deltakelse i Naturrisikoutvalget, Teknisk beregningsutvalg for klima og det danske Klimarådet. Den har vært med på å skrive fire kronikker, én om naturavgift, to med det danske klimarådet og én om avveininger av arealbruk til landbasert vindkraft. Det er blitt sendt inn svar på flere høringer - Skatteutvalget; Klimautvalget 2050; Konseptvalg for et nytt system for veibruksavgift og bompenger; Konsekvensutredning – utvinning av havbunnsmineraler; og rapporten *Netto klimagassutslipp fra økt olje- og gassproduksjon på norsk sokkel fra Rystad Energy for Olje- og energidepartementet* (levert 15/2-2023).

Vitenskapelig produksjon

Prosjektet PLATON, et prosjekt om virkemidler i klimapolitikken ledet av CICERO, men med stor innsats av SSB, ble avsluttet i 2023. Det avsluttede prosjektet GLOBALINTO ble dokumentert gjennom publisering av en bok i 2023, der gruppen samarbeider med Seksjon for FoU, teknologi og næringslivets utvikling om et kapittel.

Gruppen har fått tilslag på prosjektet *EnergyWise* som er et tverrfaglig prosjekt som tar sikte på å sammenstille og vurdere de viktigste konsekvensene for samfunn, økonomi, klima og natur av økt fornybar energiproduksjon i Norge. Prosjektet ledes av SSB, og er et samarbeid mellom MENON, IFE og NINA.

FAIRPOWER er et NFR-finansiert prosjekt som startet sent i 2023. Temaet er fordelingseffekter av grønn omstilling av kraftmarkedene, og tilnærmingen vil være samkjøring av makro- og mikro-modeller. Makromodellene vil være videreutviklinger av den nasjonale og den globale SNOW-modellen, mens mikromodellen vil bygge på den siste forbruksundersøkelsen kombinert med andre data fra SSB.

Gruppen har bidratt på 22 fagfelleverderte artikler, hvorav 16 er internasjonale publiseringer (fem er nivå 2 publiseringer). Publiseringene har dekket en rekke temaer innenfor seksjonens forskningsfelt: Virkninger av klimapolitiske virkemidler og tilpasningstiltak; elektrifisering av

transportsektoren; preferanser og betalingsvillighet for uberørt natur; handelspolitikk; reindrift og virkninger på biodiversitet; produktivitetsvekst og avkastningen av FoU.

Gruppen har bidratt på 5 *Discussion papers*, som enten er eller vil bli sendt til tidsskrifter for fagfellevurdering

Forskning og analyse som kvalitetssikrer, tolker og videreutvikler statistikk

I samarbeid med Miljødirektoratet utvikler SSB økosystemregnskap (naturregnskap) for Norge, basert på et satsingsforslag til statsbudsjettet for perioden 2024-2027. Dette vil være et satsingsområde for gruppen fremover, der det i samarbeid med Avdeling 200 og 400 er sikret langsiktig finansiering fra MDIR (Klima- og miljødepartementet) frem til 2027. Det har vært utstrakt samarbeid med Seksjonen for nasjonalregnskap om et Eurostat-prosjekt for utprøving av økosystemregnskap, og i det løpende samarbeid om *Task Force* for økosystemregnskap i Eurostat.

Gruppen hadde ansvaret for kapitlet om klima i Økonomisk utsyn. Her var det samarbeid med flere statistikkseksjoner (Seksjon for Nasjonalregnskap, Internasjonal seksjon, Seksjon for eiendoms-, areal- og primærnæringsstatistikk). Det har også vært bidrag på Havregnskap i samarbeid med Seksjon for internasjonalt utviklings samarbeid og samarbeid med Seksjon for eiendoms-, areal- og primærnæringsstatistikk på en rekke prosjekter om bruk av areal og økosystemtjenester. Det ble startet opp et nytt internasjonalt Econor prosjekt om nordområdenes økonomi i 2022, videreført i 2023, som innebærer samarbeid med flere statistikkseksjoner.

7.3. Makroøkonomi

Gruppe for makroøkonomi søker å fremskaffe og spre kunnskap om hvordan norsk økonomi virker på kort, mellomlang og lang sikt. Forskningen kombinerer økonomisk teori og økonometriske metoder i hovedsak anvendt på norske data og SSBs statistikk i særdeleshet. Viktige verktøy er store makroøkonomiske modeller som brukes til å utarbeide prognoser og mer langsiktige framskrivninger, og til å beregne virkninger av endringer i blant annet politikk og internasjonale forhold.

Bidrag rettet mot sentralforvaltning, politikk og samfunn

Gruppe for makroøkonomi har ansvar for de tre makromodellene DEMEC, KVARTS og NORA. Videreutvikling og drift av de tre modellene blir i hovedsak finansiert av Finansdepartementet.

DEMEC er en numerisk likevektsmodell utformet for å studere langsiktige sammenhenger mellom demografi, makroøkonomisk utvikling og offentlige finanser. Den er særlig egnet til å belyse den langsiktige utviklingen i offentlige inntekter og utgifter. I 2023 ble DEMECs makromodul oppdatert til nytt nasjonalregnskapsgrunnlag (2020) til bruk i FINs arbeid med Perspektivmeldingen 2024. I tillegg ble SSBs siste befolkningsframskrivninger tilrettelagt for DEMEC-beregninger, og anslag på innvandring ble oppdatert i lys av flyktningestrømmen fra Ukraina. Nye anslag på behovet for arbeidskraft i offentlige helse- og omsorgstjenester i kommende tiår ble publisert på oppdrag for Helsepersonellkommissjonen. Disse baserer seg på oppdaterte aldersprofiler for brukere per person og årsverk per bruker.

KVARTS er en makroøkonometrisk modell som brukes til både kortsiktige og langsiktige analyser. Oppdaterte versjoner av KVARTS i forbindelse med publisering av nasjonalregnskapstall og Konjunkturtendensene ble oversendt Finansdepartementet i henhold til kontrakten for 2023. Som følge av arbeidet for Frontfagsmodellutvalget (se nedenfor) ferdigstilles noen av modellutviklings- og forskningsprosjektene (i samråd med Finansdepartementet) under kontrakten for 2024 og ikke som opprinnelig planlagt under kontrakten for 2023.

NORA er en dynamisk stokastisk generell likevektsmodell for analyser av finanspolitikk på mellomlang sikt. I 2023 ferdigstilte prosjektgruppen en estimering av modellen med bayesianske metoder. Dette gjør at modellens dynamiske responser avgjøres av parametere som nå er tallfestet på norske data. Dokumentasjonen av modellen ble også oppdatert med en detaljert beskrivelse av dette arbeidet og resultatene av estimeringen. Prosjektgruppen bidro også med analyser av effekten på norsk økonomi av høyere inflasjon og renter internasjonalt til Frontfagsmodellutvalget. Analysene fremhevet at disse effektene avhenger av bevegelsene i valutakursen og dermed at modelleringen av disse er av avgjørende betydning i makroøkonomiske modeller.

Videre har gruppen en langsiktig avtale med Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) om å levere framskrivninger av arbeidsstyrken og sysselsettingen etter utdanning for å avdekke mulige ubalanser mellom disse to størrelsene (ADMOD). ADMOD er en sammenstilling av framskrivninger av sysselsetting etter næring basert på KVARTS-modellen og framskrivninger av sysselsetting etter utdanning basert på MOSART-modellen. To av gruppens medlemmer arbeider med forskning knyttet til ADMOD-modellen, med framskrivningsrapport planlagt levert i 2024.

Det ble publisert fire rapporter om Konjunkturtendensene gjennom 2023. I disse rapportene har gruppen laget temabokser som har analysert hvordan sentralbanken kan håndtere importert prisvekst, hvilke konsekvenser en svekkelse av kronekursen kan få for norsk økonomi og pengepolitikken hvis lønnsstilpasningen blir adskillig raskere enn det som har vært erfaringen så langt, samt hvordan et vedvarende fall i Oljefondet på 30 prosent forplanter seg til resten av norsk økonomi gjennom lavere offentlig etterspørsel. Gruppen har bidratt i sekretariatet til det Tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene (TBU), både ved å skrive om den makroøkonomiske utviklingen i Norge og ved å utarbeide TBUs prognose for inflasjonen, basert på forutsetninger som TBU bestemmer. På oppdrag for helsepersonellkommisjonen utarbeidet gruppen, i samarbeid med SSBs seksjon for helsestatistikk, en rapport med i) oppdaterte fremskrivninger av behovet for arbeidskraft i offentlige helse- og omsorgstjenester mot 2050, og ii) en dekomponering av denne sektorens sysselsettingsvekst etter 1970 i bidrag fra henholdsvis demografi og andre endringer. Gruppens medlemmer har bidratt til å skrive en rapport for Frontfagsmodellutvalget. I rapporten analyseres konsekvenser for lønnsdannelsen og norsk økonomi av endringer i makroøkonomiske rammebetingelser ved hjelp av modellberegninger. Endringene gjelder internasjonale priser og rentenivå, utviklingen i petroleumsnæringen, tilbud av og etterspørsel etter ulike typer arbeidskraft, produktivitsvekst, etterspørselen etter helse- og omsorgstjenester, samt klimarelaterte omstillinger. Gruppen deltar også med et medlem i det rådgivende utvalg for finanspolitiske analyser. Dette utvalget skal gi faglige råd knyttet til en bærekraftig finanspolitikk og Finansdepartementets arbeid med makroøkonomiske problemstillinger. Gruppen har bidratt i samfunnsdebatten med ulike avisinnlegg om makroøkonomiske tema.

Annen vitenskapelig produksjon

Arbeidet med videreutvikling av de økonomiske modellene har gitt opphav til flere publiseringer i fagfelleurderte tidsskrifter. I 2023 har gruppen publisert en artikkel i *Journal of Macroeconomics* som dokumenterer KVARTS-modellen og analyserer betydningen av finans- og pengepolitikk for næringsstrukturen i norsk økonomi. Dokumentasjonen av modellene for valutakursen og for boligpriser og gjeld som brukes i KVARTS er publisert i henholdsvis *Economic Modelling* og *Empirical Economics*. Videre har gruppen publisert en artikkel som kvantifiserer substitusjonselastisiteten mellom arbeidskraft og kapital i industrien i *Econometrics Journal*. Arbeidet med å dokumentere betydningen av å bruke oppdatert informasjon når man lager anslag på valutakursen er publisert som et kapittel i boken *Theory and Applications of Time Series Analysis and Forecasting*. I tillegg publiserte gruppen en forskningsartikkel i *International Tax and Public Finance* som benytter NORA-modellen og som analyserer effekter av endringer i selskapsskatten på investeringer.

Gruppens samarbeid med statistikkseksjoner har også resultert i vitenskapelig produksjon. Samarbeidet med seksjon for arbeidsmarked og lønnsstatistikk har resultert i en ny metode for å beregne bidraget fra sammensetningseffekter til veksten i årslønn. Artikkelen som dokumenterer metoden ble publisert i *Journal of Official Statistics* i 2023. Samarbeidet med denne gruppen har også resultert i en artikkel som dokumenterer omleggingen av Arbeidskraftsundersøkelsen (AKU). Artikkelen ble godkjent i 2023 og publisert i *Journal of Official Statistics* i 2024.

Videre har gruppen deltatt i et internasjonalt samarbeid om å tilgjengeliggjøre sammenliknbare data for inntektsvekst og inntektsmobilitet, Global Repository of Income Dynamics (GRID). I den forbindelse ble det publisert et arbeid i *Journal of the European Economic Association* om inntektsdynamikk som undersøker den relative betydningen av årslønn og arbeidstid. I tillegg har gruppen publisert en artikkel i *Quarterly Journal of Economics* som analyserer effekter på blant annet konsum av endringer i formue og inntekt, basert på amerikanske data.⁷ Gruppen har i tillegg publisert en artikkel i *Energy Economics* om optimal utforming av avgifter på kjøretøy og drivstoff når utslipp av drivhusgasser begrenses av et utslippsmål. To artikler har blitt godkjent for publisering, ett i *Scandinavian Journal of Economics* om i hvilken grad norske husholdninger oppveier tap av framtidig pensjon ved å spare mer på egen hånd, og ett i *Journal of Applied Econometrics* om hvorvidt overføringen av oljeprissjokk på den amerikanske økonomien har endret seg med skiferoljeboomen. Et annet arbeid er inne til annengangs vurdering i *Review of Economic Studies* og det handler om hvordan internett har påvirket ansettelsesprosesser og dermed samlet arbeidsledighet. Gruppen har også publisert tre artikler i *Samfunnsøkonomen*; en om evalueringen av strategiske allokeringstilbud, en som analyserer om strømstøtte er god samfunnsøkonomi, samt en som kritiserer skatteutvalgets vurderinger av bilavgiftene.

Gruppen har deltatt i en søknad til ERC om betydningen av arv og dynastier for formuesulikhet. Gruppen forberedte nye søknader, blant annet på temaet økonomisk ulikhet, i påvente av nye utlysninger fra NFR. Noen av gruppens medlemmer søkte og fikk tildelt midler til pensjonsforskning fra AID, i samarbeid med Frischsenteret (PENAL).

Forskning og analyse som kvalitetssikrer, tolker og videreutvikler statistikk

Gruppen samarbeider med flere seksjoner i SSB, og samarbeidet er spesielt tett med Seksjon for nasjonalregnskap og Seksjon for arbeidsmarkeds- og lønnsstatistikk. Utvikling og bruk av modeller innebærer generelt en viktig kontroll av statistikken. I arbeidet med Konjunkturtendensene gjennomføres det kvartalsvise møter om kvartalsvis nasjonalregnskap (KNR) og arbeidsmarkedsregnskapet for å kvalitetssikre disse. Seksjon for nasjonalregnskap har et utviklingsprosjekt for å lage en ny plattform som beregner månedlig og kvartalsvis nasjonalregnskap. I 2023 har gruppen deltatt aktivt i dette prosjektet, og spesielt på den delen av plattformen som behandler og aggregerer nasjonalregnskapstall til hovedboksnivået. I tillegg har gruppen samarbeidet med Seksjon for arbeidsmarked og lønnsstatistikk om rapporter som både analyserer omleggingen av AKU og dokumenterer hvordan sammensetningen av arbeidsstyrken påvirker både sykefravær og frafall fra arbeidsmarkedet etter langtidssykefravær. Samarbeidet har blant annet resultert i to artikler i *Journal of Official Statistics*. Gruppen har et pågående samarbeid med Seksjon for inntekts- og levekårsstatistikk om beregninger av pensjonsformue og deltar i den forbindelse i en ekspertgruppe i OECD (*Expert Group on Distributional Household Wealth*). Videre er det samarbeid med Seksjon for helse-, omsorg- og sosialstatistikk om å lage beregninger for Helsepersonellkommisjonen som leverte sin utredning i februar 2023.

---

⁷ Denne artikkelen ble referert til i den årlige økonomiske [rapporten](#) til den amerikanske presidenten.

7.4. Arbeidsmarked og skatt

I Gruppe for arbeidsmarked og skatt er forskningsvirksomheten primært knyttet til sammenhenger mellom arbeidsmarked, bedrifter og offentlig sektor (herunder skattesystemet, trygdeordninger og offentlig tjenesteproduksjon), samt fordeling, ulikhet og mobilitet og utdanningsøkonomi.

Forskningen i Gruppe for arbeidsmarked og skatt skal evaluere konsekvensene av økonomisk politikk og analysere effektene av endringer i samfunnsmessige og økonomiske rammebetingelser i Norge. Seksjonens kjerneoppgave er å utvikle og anvende metoder for å analysere SSBs mikrodata innenfor aktuelle og politikkrelevante tema. Internasjonal publisering og tett kontakt med academia og andre kompetansemiljøer og interessenter er viktig i dette arbeidet. Forskerne på Gruppe for arbeidsmarked og skatt har brede kontaktnett nasjonalt og internasjonalt og publiserer jevnlig på høyt nivå. Med dette som bakteppe utføres også løpende skatteberegninger for Finansdepartementet gjennom LOTTE-modellene. Et viktig mål med både forskningen og skatteberegningene som utføres på Gruppe for arbeidsmarked og skatt er å bidra til beslutningsgrunnlaget som ligger til grunn for utformingen av ny politikk. Flere av prosjektene foregår i tett samarbeid med statistikkavdelingene, og forskerne er involvert i tilbakemeldinger på mikrodata og ulike prosjekter knyttet til forbedring av datagrunnlag og statistikk.

Bidrag rettet mot sentralforvaltning, politikk og samfunn

Gruppe for arbeidsmarked og skatt utfører løpende skatteberegninger for Finansdepartementet gjennom mikrosimuleringsmodellen LOTTE-Skatt. Modellen oppdateres med nytt datagrunnlag årlig, og nye framskrivninger tre ganger i året. Det legges vekt på at LOTTE-Aksess er best mulig tilrettelagt, slik at Finansdepartementet kan utføre de fleste simuleringer på egen hånd. I tillegg til LOTTE-Skatt/LOTTE-Aksess (som beregner personskatt), benyttes delmodulene LOTTE-Konsum/Konsum-G og LOTTE-Arbeid til å beregne hhv. effekter av indirekte beskatning og arbeidstilbudseffekter av skatteendringer. Alle modulene ble oppdatert i 2023 i henhold til avtalen. Gruppen har i 2023 gått videre med å planlegge et større moderniseringsprosjekt av LOTTE-modellene som skal over på Dapla. I juni 2023 ble det markert at LOTTE-modellene har rundet 50 år i form av en internasjonal konferanse i Oslo. Konferansen samlet eksperter på skatteberegningsmodeller av LOTTE-typen fra hele verden. Det gis ut et spesialnummer av tidsskriftet *International Journal of Microsimulation* i 2024 basert på paper-presentasjoner på konferansen. Ett at disse paperne er et arbeid som presenterer modellene i LOTTE-systemet.

En tilleggskontrakt med FIN ble videreført i slutten av 2023 for å videreutvikle en modul for å knytte et eksternt estimat for arbeidstilbudsresponsen til LOTTE-Skatt, som et alternativ til en fullt ut spesifisert strukturell modell som LOTTE-Arbeid. En kontrakt med Kunnskapsdepartementet for perioden 2021-2022 har finansiert forskningsprosjekter som utvikler og anvender LOTTE-modellene for å studere fordelingseffekter og effekter på arbeidstilbudet av barnehagesubsidier og andre økonomiske ordninger rettet mot småbarnsfamilier. Det ble i 2023 avtalt at kontrakten videreføres for perioden 2024-2025.

I 2023 har fire medarbeidere i avdelingen gjennomført en utredning om måling av barnefattigdom på oppdrag for Bufdir. Oppdraget gikk ut på å utrede og anbefale supplerende fattigdomsmål som kan gi et mer helhetlig og dekkende bilde av situasjonen til barn i fattige familier. Videre skal de supplerende fattigdomsmålene være politikk-relevante slik at de kan si noe om hvilken effekt ulike tiltak har på barnefamiliers økonomi. Det er skrevet en rapport som drøfter ulike definisjons- og måleproblemer, der det blir benyttet ulike datakilder om inntekt, formue, forbruk og levekår. I utgangspunktet benytter Statistisk sentralbyrå et mål på vedvarende lavinntekt for å identifisere hushold og familier med lav inntekt etter skatt. Rapporten anbefaler supplerende fattigdomsmål som i større grad fanger opp ulikheter i fordelingen av formue, bortgifter og boligkonsum.

Arbeidet med analyser av selskapsbeskatning for Finansdepartementet ble videreført fra 2022. En rapport om verdsetting av unoterte selskaper ble ferdigstilt og publisert og arbeidet med evaluering av rentebegrensingsregelen videreført for publisering i 2023. Høsten 2023 ble det igangsatt et nytt prosjekt med Finansdepartementet om begrensninger i statsstøtte til foretak i økonomiske vanskeligheter. Prosjektet skal vurdere effekten av begrensningen samt utarbeide alternative kriterier for å identifisere foretak med lav sannsynlighet for framtidig overlevelse. Et framdriftsnotat ble oversendt Finansdepartementet 2023 og endelig rapport leveres i 2024.

LÆRERMOD framskriver tilbud og etterspørsel for lærere og er en del av en kontrakt med Kunnskapsdepartementet hvor også 50 % forskning på læreratferd inngår. Hvert andre år publiseres en rapport med framskrivninger som brukes aktivt av KD, Utdanningsforbundet og KS. Våren 2023 ble framtidig tilbud og etterspørsel etter fem kategorier av lærere publisert. Det ble også forhandlet fram en ny 4-års kontrakt hvor modernisering av LÆRERMOD, heriblant migrering av modellen til Python, inngår.

Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse finansierer en langsiktig avtale om framskriving av arbeidsstyrken og sysselsetting etter utdanning (ADMOD). I perioden 2021-2024 skal det utarbeides en framskriving og gjennomføres relaterte analyser og forskning, i samarbeid med Gruppe for makroøkonomi. I 2023 ble det publisert en rapport om sammenhengen mellom utdanning og yrke.

På oppdrag fra Finansdepartementet har gruppen deltatt i et forprosjekt om boligverdsettingsmodellen til SSB. Forprosjektet viser at verdsetting av boliger i større grad kan frigjøres fra kommunegrenser ved å bruke grunnkretsgrupperinger basert på maskinlæring. Det ble i 2023 ble arbeidet fortsatt, og et notat som dokumenterte modellen for hele landet ble utarbeidet.

Gruppen har publisert en rapport om betydningen av økte renter for husholdningenes økonomi, samt fått medieomtale av resultater fra prosjektet på oppdrag for Bufdir som blant annet viser at barnefattigdom er overrepresentert blant familier som er leietakere. Det har også blitt publisert et bloggbidrag som diskuterer utformingen av barnetrygd.

Gruppen har bidratt i Lavlønnsutvalget, og bidratt til arbeid for dette utvalget. I tillegg har gruppens medlemmer bidratt til beregninger og presentasjoner for Ekspertgruppe om barn i fattige familier og til Ekspertgruppe om betydningen av barnehage, skole og SFO for sosialutjevning og sosial mobilitet. Gruppen har også skrevet et notat om leiemarkedet for Husleielovutvalget.

Annen vitenskapelig produksjon

Forskningsgruppen deltok i en rekke løpende NFR- og EU-prosjekter, med prosjektlederansvar for flere av prosjektene. Prosjektene utføres i samarbeid med nasjonale og internasjonale akademiske forskningsmiljøer og er knyttet til gruppens prioriterte tematiske områder. Prosjektene med prosjektlederansvar i gruppen beskrives nærmere her.

Formålet med prosjektet «*Globalization, Labor Market Restructuring, and Economic Policy*» (Globalisering og omstilling) er å analysere konsekvenser av globalisering og teknologisk endring for ulike aktører på arbeidsmarkedet. Våre empiriske analyser vil bidra med ny kunnskap om hvordan bedrifter, arbeidstakere og familier påvirkes av og tilpasser seg globalisering og teknologisk endring, og om hvordan omstillingsprosessen er formet av arbeidsmarkedsinstitusjoner og reguleringer, skatte- og overføringspolitikk, familiepolitikk, og utdanningssystemet. Sluttrapport for prosjektet ble godkjent av NFR i desember 2023, og vi rapporterte totalt syv artikler som enten er publisert (tre) eller akseptert for publisering (fire) i høyt rangerte vitenskapelige tidsskrifter, tre *working papers* med status «*revise and resubmit*» og to populærvitenskapelige publikasjoner om økonomisk ulikhet i Norge (skrevet på norsk). Prosjektet hadde ingen nye publikasjoner i 2023.

Formålet med prosjektet «*Causes and consequences of labor market inequality*» er å analysere årsaker til og konsekvenser av ulikhet i arbeidsmarkedet, og hvordan økonomisk ulikhet påvirkes av offentlig politikk. Hittil har prosjektet resultert i tre artikler som er publisert eller akseptert for publisering i høyt rangerte vitenskapelige tidsskrifter, og én artikkel publisert som del av en doktorgradsavhandling. Artikkelen “*How much should we trust estimates of firm effects and worker sorting?*” ble publisert i JOLE i 2023.

Prosjektet “*Men without education and work: a crisis unfolding*” (Menn uten utdanning og arbeid) fikk tilslag høsten 2023 og har oppstart i 2024. Formålet med prosjektet er å studere årsaker til og konsekvenser av forskjeller i sysselsettingsrater mellom ulike grupper, og endringer i sysselsetting over tid, og å analysere hvordan politikktiltak kan bidra til å forbedre mulighetene på arbeidsmarkedet for marginale grupper. Prosjektet skal gi en detaljert beskrivelse av endringer i jobbrelevante ferdigheter, hvilke ferdigheter bedriftene etterspør samt institusjoner for lønnsfastsettelse. Videre vil vi undersøke betydningen av endringer i arbeidstilbud samt insentiver til å jobbe for nedgangen i sysselsetting blant menn, og da spesielt blant unge, lavt utdannede menn.

Prosjektet *The returns to housing ownership – Mechanisms and long-term effects*, finansiert av Finansmarkedsfondet, hadde oppstart høsten 2023, og varer til 2027. Prosjektet skal bidra med ny, empirisk kunnskap om hvordan boligmarkedsmekanismer påvirker boligeierskap og -avkastning.

I 2023 fikk vi tilslag for et flerårig forskningsprosjekt om barn som vokser opp i fattigdom, finansiert av Bufdir. Hovedmålet med prosjektet er å fremskaffe kunnskap om konsekvensene av at barn vokser opp i fattigdom, og om hvilke tiltak som vil være mest effektive for å redusere og forebygge fattigdom blant barn. Prosjektet gjennomføres i samarbeid med FHI og NIFU, ledes av SSB og som varer tom. 2026.

Forskning og analyse som kvalitetssikrer, tolker og videreutvikler statistikk

Gruppen samarbeider tett med flere statistikkavdelinger i SSB. Seksjon for inntekts og levekårsstatistikk (s350) er en viktig samarbeidspartner og dataleverandør for å oppdatere datagrunnlaget i skatteberegningsmodellen LOTTE. Samarbeidet er særlig viktig når datagrunnlaget endres som følge av SIRIUS-prosjektet i Skatteetaten og utviklingsarbeid i s350. Videre er gruppen involvert i et utviklingsprosjekt i samarbeid med s350 der en utreder om det er hensiktsmessig å utvikle løpende statistikk for et utvidet inntektsbegrep som inkluderer verdien av offentlige velferdstjenester. Prosjektet om måling av barnefattigdom er også et statistikknært prosjekt der et viktig siktemål er å gi tilbakevirkninger til statistikken. Her er det aktuelt å benytte flere typer utvidelser av inntektsbegrepet, blant annet ved å inkludere verdien av boligkonsumet for boligeierne.

Seksjon for utdanningsstatistikk (s360) er en viktig samarbeidspartner både i forbindelse med LÆRERMOD der rapporten skrives i samarbeid med medarbeidere i s360, og i forbindelse med beregninger av skolebidrag og utvikling av data for barn i barnehage og grunnskole. Gruppen deltar i s360 sitt arbeid med gjennomføringen av PIAAC, en stor OECD-undersøkelse av voksnes ferdigheter finansiert av Kunnskapsdepartementet, og har i denne sammenheng også vært involvert i arbeid med anonymisering av mikrodata, sammen med Seksjon for metoder.

I forbindelse med forprosjektet om boligverdsettingsmodellen har gruppen også i 2023 samarbeidet med Seksjon for eiendoms-, areal- og primærnæringsstatistikk (s426). Gruppen har i 2023 også samarbeidet med Seksjon for arbeidsmarkeds og lønnsstatistikk (s312) i forbindelse med arbeid for lavtlønnsutvalget.

Gruppen er representert i SSBs Standardutvalg, som skal legge grunnlag for effektiv bruk og gjenbruk av data som SSB samler inn, bearbeider og forvalter, og i redaksjonen for SSB analyse.

Gruppen er også representert i arbeidsgruppen KVAKK - KVALitet i Kode og Koding som har kommet med praksisanbefalinger for kode i statistikkproduksjon.

8. Publikasjonsliste

8.1. Internasjonale vitenskapelige publikasjoner

Nivå 2-publikasjoner

Aaberge, Rolf; Bengtsson, Erik. (2023). Long-run evolution of income inequality in the Nordic countries. *Scandinavian Economic History Review*. 1-20.

<https://doi.org/10.1080/03585522.2023.2268624>

Diekert, F., Li, Y., Nøstbakken, L., Richter, A. (2023). Why do fishermen comply with regulations? The role of preferences. I: A. Bucciol, A. Tavoni, M. Veronesi (Red.), *Behavioural Economics and the Environment: A Research Companion* (1. utg., s. 83-106). Routledge.

Graber, Michael; Mogstad, Magne; Golosov, Mikhail; Novgorodsky, David. (2023). How Americans Respond to Idiosyncratic and Exogenous Changes in Household Wealth and Unearned Income. *Quarterly Journal of Economics*, 139 (2), 1321-1395. <https://doi.org/10.1093/qje/qjad053>

Grøslund, Mari; Telle, Kjetil Elias; Øien, Henning. (2023). Effect of hospital assignment on mortality for AMI patients. *BMC Health Services Research*, 23. <https://doi.org/10.1186/s12913-023-09441-4>

Hagem, Cathrine; Kverndokk, Snorre; Nævdal, Eric; Rosendahl, Knut Einar. (2023). Policies for electrification of cars in the short and long run. *Transportation Research Part D: Transport and Environment*, 117. Suppl. <https://doi.org/10.1016/j.trd.2023.103606>

Halvorsen, Elin; Holter, Hans Åsnes; Ozkan, Serdar; Storesletten, Kjetil. (2023). Dissecting Idiosyncratic Earnings Risk. *Journal of the European Economic Association*, 22 (2), 617-668.

<https://doi.org/10.1093/jeea/jvad047>.

Halvorsen, Elin; Jia, Zhiyang; Kruse, Herman; Vigtel, Trond Christian. (2023). Social security pension and the effect on household saving. *The Scandinavian Journal of Economics*, 126.(1).

<https://doi.org/10.1111/sjoe.12550>

Hebous, Shafik; Jia, Zhiyang; Løyland, Knut; Thoresen, Thor Olav; Øvrum, Arnstein. (2023). Do Audits Improve Future Tax Compliance in the Absence of Penalties? Evidence from Random Audits in Norway. *Journal of Economic Behavior and Organization*, 207. 305-326.

<https://doi.org/10.1016/j.jebo.2023.01.001>

Hernæs, Erik; Kornstad, Tom; Markussen, Simen; Røed, Knut. (2023). Ageing and labor productivity. *Labour Economics*, 82. <https://doi.org/10.1016/j.labeco.2023.102347>

Iversen, Endre Kildal; Grimsrud, Kristine; Lindhjem, Henrik; Navrud, Ståle. (2023). Mountains of trouble: Accounting for environmental costs of land use change from tourism development. *Tourism Management*, 102. <https://doi.org/10.1016/j.tourman.2023.104870>

Lappegård, Trude; Kornstad, Tom; Dommermuth, Lars; Kristensen, Axel Peter. (2023). Understanding the Positive Effects of the COVID-19 Pandemic on Women's Fertility in Norway. *Population and Development Review*, s. 1-25. <https://doi.org/10.1111/padr.12539>

Mitzenzwei, Klaus; Gustavsen, Geir Wæhler; Grimsrud, Kristine; Lindhjem, Henrik; Bjørkhaug, Hilde. (2023). Perceived effects of climate policy on rural areas and agriculture: A rural-urban divide. *Journal of Rural Studies*, 100. <https://doi.org/10.1016/j.jrurstud.2023.03.009>

Rausch, Sebastian; Yonezawa, Hidemichi. (2023). Green technology policies versus carbon pricing: An intergenerational perspective. *European Economic Review*, 154. <https://doi.org/10.1016/j.euroecorev.2023.104435>

von Brasch, Thomas Rolf Lydersen Lystad; Raknerud, Arvid; Vigtel, Trond Christian. (2023). Identifying the elasticity of substitution with biased technical change: a structural panel GMM estimator. *Econometrics Journal*, 27(1), 84-106. <https://doi.org/10.1093/ectj/utad020>

Wiik, Kenneth Aarskaug; Bergsvik, Janna. (2023). Partner Choice and Economic Outcomes among the Children of Immigrants. *International Migration Review*. <https://doi.org/10.1177/01979183231202990>

Andre internasjonale publikasjoner

Aaberge, Rolf; Langørgen, Audun; Lindgren, Petter Y. (2023). A European equivalence scale for public in-kind transfers. *Journal of Economic Inequality*, 22, 1-32. <https://doi.org/10.1007/s10888-023-09586-6>

Benedictow, Andreas; Hammersland, Roger. (2023). Transition risk of a petroleum currency. *Economic Modelling*, 128. <https://doi.org/10.1016/j.econmod.2023.106496>

Bergsvik, Janna; Cools, Sara; Hart, Rannveig Kaldager. (2023). Explaining Residential Clustering of Large Families. *European Journal of Population*, 39(1), 13. <https://doi.org/10.1007/s10680-023-09655-6>

Bjertnæs, Geir H.M. (2023). Taxation of fuel and vehicles when emissions are constrained. *Energy Economics*, 128. <https://doi.org/10.1016/j.eneco.2023.107125>

Blom, Niels; Perelli-Harris, Brienna; Wiik, Kenneth Aarskaug. (2023). Relationship quality and family formation in Europe. *Advances in Life Course Research*, 55. <https://doi.org/10.1016/j.alcr.2023.100527>

Boug, Pål; Hungnes, Håvard; Kurita, Takamitsu. (2023). The empirical modelling of house prices and debt revisited: a policy-oriented perspective. *Empirical Economics*, 66, 369-404. <https://doi.org/10.1007/s00181-023-02461-3>

Boug, Pål; von Brasch, Thomas Rolf Lydersen Lystad; Cappelen, Ådne; Hammersland, Roger; Hungnes, Håvard; Kolsrud, Dag; Zhulanova Skretting, Julia; Strøm, Birger; Vigtel, Trond Christian. (2023). Fiscal policy, macroeconomic performance and industry structure in a small open economy. *Journal of macroeconomics*, 76. <https://doi.org/10.1016/j.jmacro.2023.103524>

Bye, Brita; Kaushal, Kevin R.; Rosnes, Orvika; Turner, Karen; Yonezawa, Hidemichi. (2023). The Road to a Low Emission Society: Costs of Interacting Climate Regulations. *Environmental and Resource Economics*, 86, 565-603. <https://doi.org/10.1007/s10640-023-00804-3>

Dugstad, Anders; Brouwer, Roy; Grimsrud, Kristine; Kipperberg, Gorm; Lindhjem, Henrik; Navrud, Ståle. (2023). Nature is ours! – Psychological ownership and preferences for wind energy. *Energy Economics*, 129. <https://doi.org/10.1016/j.eneco.2023.107239>

Dugstad, Anders; Grimsrud, Kristine; Kipperberg, Gorm; Lindhjem, Henrik; Navrud, Ståle. (2023). Place attachment and preferences for wind energy – A value-based approach. *Energy Research & Social Science*, 100. <https://doi.org/10.1016/j.erss.2023.103094>

Fæhn, Taran; Stoknes, Per Espen. (2023). Involving stakeholders in scenario-building: Lessons from a case study of the global context of Norway's climate policies. *Frontiers in Environmental Science*, 11. <https://doi.org/10.3389/fenvs.2023.1048525>

Grimsrud, Kristine; Hagem, Cathrine; Haaskjold, Kristina; Lindhjem, Henrik; Nowell, Megan Sara. (2023). Spatial Trade-Offs in National Land-Based Wind Power Production in Times of Biodiversity and Climate Crises. *Environmental and Resource Economics*, 87. 401–436.

<https://doi.org/10.1007/s10640-023-00764-8>

Han, Xuehui; Zhang, Tao; Dagsvik, John K.; Cheng, Yuan. (2023). A cross-sectional exploration of labor supply, gender, and household wealth in urban China. *Journal of Choice Modelling*, 48.

<https://doi.org/10.1016/j.jocm.2023.100433>

Hart, Rannveig Kaldager; Galloway, Taryn Ann. (2023). Universal Transfers, Tax Breaks and Fertility: Evidence from a Regional Reform in Norway. *Population: Research and Policy Review*, 42.(3).

<https://doi.org/10.1007/s11113-023-09793-z>

Kaushal, Kevin Raj; Navrud, Ståle. (2023). Accounting for Biodiversity Costs from Climate Change in Integrated Assessment Models. *International Review of Environmental and Resource Economics*, 16, (3-4). 467-504. <http://dx.doi.org/10.1561/101.00000149>

Kornstad, Tom; Skjerpen, Terje; Stambøl, Lasse Sigbjørn. (2023). Empirical modeling of internal migration and commuting flows for economic regions in Norway. *The annals of regional science* 72, 473-512. <https://doi.org/10.1007/s00168-023-01208-3>

Lindholt, Lars; Wei, Taoyuan. (2023). The Effects on Energy Markets of Achieving a 1.5 °C Scenario. *International Journal of Environmental Research and Public Health (IJERPH)*, 20 (5),

<https://doi.org/10.3390/ijerph20054341>

Liu, Xiaozhi; Lindhjem, Henrik; Grimsrud, Kristine; Leknes, Einar; Tvinnereim, Endre Meyer. (2023). Is there a generational shift in preferences for forest carbon sequestration vs. preservation of agricultural landscapes? *Climatic Change*, 176. <https://doi.org/10.1007/s10584-023-03588-z>

Mogstad, Magne; Romano, Joseph P.; Shaikh, Azeem M.; Wilhelm, Daniel. (2023). A Comment on: "Invidious Comparisons: Ranking and Selection as Compound Decisions" by Jiaying Gu and Roger Koenker. *Econometrica*, 91(1) s. 53-60. <https://doi.org/10.3982/ECTA20460>

Norderhaug, Ann; Clemmensen, Karina E.; Kardol, Paul; Thorhallsdottir, Anna; Aslaksen, Iulie. (2023). Carbon sequestration potential and the multiple functions of Nordic grasslands. *Climatic Change*, 176 (5). <https://doi.org/10.1007/s10584-023-03537-w>

Nygård, Odd Erik; Thoresen, Thor Olav. (2023). Controlling for fixed effects in studies of income underreporting. *European Journal of Law and Economics*. <https://doi.org/10.1007/s10657-023-09769-6>

Rees, Ray; Thoresen, Thor Olav; Vattø, Trine Engh. (2023). Alternatives to paying child benefit to the rich: means testing or higher tax? *Australian Economic Review*, 56. 328-354
<https://doi.org/10.1111/1467-8462.12511>

Rostoft, Siri; Thomas, Michael; Jordhøy, Marit Slaaen; Møller, Bjørn; Nesbakken, Arild; Syse, Astri. (2023). Hospital use and cancer treatment by age and socioeconomic status in the last year of life: A Norwegian population-based study of patients dying of cancer. *Journal of Geriatric Oncology*, 15(2). <https://doi.org/10.1016/j.jgo.2023.101683>

Stoknes, Per Espen; Aslaksen, Iulie; Goluke, Ulrich; Randers, Jørgen; Garnåsjordet, Per Arild. (2023). Plausible futures for the Norwegian offshore energy sector: Business as usual, harvest or rebuild? *Energy Policy*, 184. <https://doi.org/10.1016/j.enpol.2023.113887>

von Brasch, Thomas Rolf Lydersen Lystad; Grini, Håkon; Johnsen, Magnus Berglund; Vigtel, Trond Christian. (2023). A Two-Stage Bennet Decomposition of the Change in the Weighted Arithmetic Mean. *Journal of Official Statistics*, 39(1), 123-137. <https://doi.org/10.2478/jos-2023-0006>

8.2. Norske vitenskapelige publikasjoner

Aslaksen, I., Bye, B., Garnåsjordet, P. A., Grimsrud, K., Randen, T. H.B., Rognerud, L. M., Rørholt, A., Steinnes, M. (2023). Naturregnskap ser økonomi, klima og naturgoder i sammenheng. *Samfunnsøkonomen*, 137(4), 39-51. <https://hdl.handle.net/11250/3096492>

Bjertnæs, G. H. M. (2023). Er strømstøtte god samfunnsøkonomi? *Samfunnsøkonomen*, 137(1), 5-15. <https://hdl.handle.net/11250/3107670>

Bjertnæs, G. H. M. (2023). Skatteutvalget og bilavgiftene. *Samfunnsøkonomen*, 137 (4), 5-15. <https://hdl.handle.net/11250/3107670>

Bø, E. E. (2023). Skatteutvalgets forslag til skatt på bolig og annen fast eiendom. *Samfunnsøkonomen*, 137(2), 14-18. <https://hdl.handle.net/11250/3097806>

Dagsvik, J. K. (2023). Strukturell analyse etter Frisch og Haavelmo. *Samfunnsøkonomen*, 137(6), 31-40. https://www.samfunnsokonomen.no/journal/2023/6/m-2777/Strukturell_analyse_etter_Frisch_og_Haavelmo

Dugstad, A., Grimsrud, K., & Lindhjem, H. (2023). Aksept for økt klimaavgift blant norske bedrifter. *Praktisk økonomi & finans*, 39.(4), 352-367. <https://doi.org/10.18261/pof.39.4.5>

Glomsrød, S., Lindholt, L, Wei, T. (2023). Farvel til en fossil æra? IEAs Net Zero by 2050-scenario. *Samfunnsøkonomen*, 137 (1), 16-25. <https://hdl.handle.net/11250/3081929>

Henriksen, E., Tretvoll, H. (2023). Evaluering av strategiske allokeringstilbud: Regionfordelingen i SPU. *Samfunnsøkonomen*, 137(1), 39-60. <https://hdl.handle.net/11250/3103091>

Iversen, E. K., Grimsrud, K., Handberg, Ø. N., Lindhjem, H., Navrud, S. (2023). Ser vi atter slike fjell og dalar? Avveiningen mellom lokaløkonomi og naturkostnader ved hytteutbygging. *Samfunnsøkonomen*, 137 (1), 26-38. <https://hdl.handle.net/11250/3103090>

Lindholt, L. (2023). Rask solnedgang for norsk olje og gass i en verden der 1,5 °C-målet nås? *Samfunnsøkonomen*, 137 (5), 38-51. <https://hdl.handle.net/11250/3106205>

Rosnes, O., Vennemo, H., Hansen, W., Johansen, B. G., Skjerpen, T., Bruvoll, A., Erraia, J. (2023). Kan regional utdanning hjelpe mot sentralisering? *Samfunnsøkonomen*, 137(4), 53-66. <https://hdl.handle.net/11250/3096479>

Thoresen, T. O. (2023). Arbeidsfradrag og skatt på formue: kommentarer til Torvik-utvalget. *Samfunnsøkonomen*, 137(2), 30-36. <http://hdl.handle.net/10852/108760>

8.3. SSB Analyse-artikler

Wiik, Kenneth Aarskaug (2023, 26. januar). Lavere konfliktnivå blant foreldre med delt bosted. *SSB analyse 2023/2*. <https://www.ssb.no/befolkning/barn-familier-og-husholdninger/artikler/lavere-konfliktniva-blant-foreldre-med-delt-bosted>

8.4. SSB-rapporter

Jia, Zhiyang, Kornstad, Tom, Stølen, Nils Martin, Hjemås, Geir (2023). Arbeidsmarkedet for helsepersonell fram mot 2040. (Rapporter 2023/2). Statistisk sentralbyrå.

<https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/sysselsetting/artikler/arbeidsmarkedet-for-helsepersonell-fram-mot-2040>

Holmøy, Erling, Hjemås, Geir, Haugstveit, Fatima. (2023). Arbeidsinnsats i offentlig helse og omsorg: fremskrivninger og historikk. (Rapporter 2023/3). Statistisk sentralbyrå. <https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/sysselsetting/artikler/arbeidsinnsats-i-offentlig-helse-og-omsorg-fremskrivninger-og-historikk>

Graber, Michael, Kirkebøen, Lars Johannessen, Vigtel, Trond Christian. (2023). Utdanning og yrke: sammenhenger mellom utdanning og yrke blant sysselsatte og i utlyste stillinger. (Rapporter 2023/7). Statistisk sentralbyrå. <https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/sysselsetting/artikler/utdanning-og-yrke.sammenhenger-mellom-utdanning-og-yrke-blant-sysselsatte-og-i-utlyste-stillinger>

Gunnes, Trude, Ekren, Rachel, Arnesen, Hanna Stangebye (2023). LÆRERMOD 2020-2040 Tilbud og etterspørsel for fem grupper av lærerutdanninger. (Rapport 2023/13). Statistisk sentralbyrå. <https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/sysselsetting/artikler/laerermid-2020-2040>

Hungnes, Håvard, Stambøl, Lasse Sigbjørn. (2023). Konjunkturtendenser for Møre og Romsdal: Prognoser basert på Konjunkturtendensene fra desember 2022. (Rapporter 2023/14). Statistisk sentralbyrå. <https://www.ssb.no/nasjonalregnskap-og-konjunkturer/konjunkturer/artikler/konjunkturtendenser-for-more-og-romsdal>

Halvorsen, Elin, Hetland, Aslak. (2023). Pensjonsformue i Norge 2019-2020. (Rapporter 2023/21). Statistisk sentralbyrå. <https://www.ssb.no/inntekt-og-forbruk/inntekt-og-formue/artikler/pensjonsformue-i-norge-2019-2020>

Stambøl, Lasse Sigbjørn, Skjerpen, Terje, Kornstad, Tom. (2023). Start og opprettholdelse av innvandreres selvstendige næringsvirksomhet. (Rapporter 2023/25). Statistisk sentralbyrå. <https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/sysselsetting/artikler/start-og-oppretholdelse-av-innvandrer-selvstendige-naeringsvirksomhet>

Eika, Lasse, Kirkebøen, Lars Johannessen. (2023). Forskjeller i livsløpsinntekt mellom utdanningsgrupper. (Rapporter 2023/26). Statistisk sentralbyrå. <https://www.ssb.no/inntekt-og-forbruk/inntekt-og-formue/artikler/forskjeller-i-livsløpsinntekt-mellom-utdanningsgrupper>

Molstad, Christian Sørlien, Barstad, Anders (2023). Sosial mobilitet blant innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. (Rapporter 2023/28). Statistisk sentralbyrå. <https://www.ssb.no/befolkning/innvandrere/artikler/sosial-mobilitet-blant-innvandrere-og-norskfodte-med-innvandrerforeldre>

Dalen, Hanne Marit, Greker, Mads, Hagem, Cathrine. (2023). Ressursrenten i naturressursnæringene i Norge 1984-2022: med eget kapittel om vindkraft. (Rapporter 2023/34). Statistisk sentralbyrå. <https://www.ssb.no/nasjonalregnskap-og-konjunkturer/nasjonalregnskap/artikler/ressursrenten-i-naturressursnaeringene-i-norge-19842022>

Frediksen, Dennis, Halvorsen, Elin, Kruse, Herman, Myhre, Anders (2023). AFP i privat sektor. Analyse av reformalternativer. (Rapporter 2023/41). Statistisk sentralbyrå. <https://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/trygd-og-stonad/artikler/afp-i-privat-sektor>

Lian, Bård, Nygård, Odd Erik, Thoresen, Thor Olav og Vattø, Trine Engh. (2023). Økte renter – hva betyr det for husholdningenes økonomi? (Rapporter 2023/43). Statistisk sentralbyrå.

<https://www.ssb.no/inntekt-og-forbruk/inntekt-og-formue/artikler/okte-renter--hva-betyr-det-for-husholdningenes-okonomi>

Bjertnæs, G. H., Boug, P., von Brasch, T., Bye, B., Cappelen, Å., Fæhn, T., Graber, M., Gundersen, T. S., Hammersland, R., Holmøy, E., Hungnes, H., Jasinski, M., Kaushal, K. R., Kolsrud, D., Quaghebeur, E., Zhulanova Skretting, J., Stølen, N. M., Tretvoll, H., Vigtel, T. C. (2023). Utfordringer for lønnsdannelsen og norsk økonomi - Utredning for Frontfagsmodellutvalget. (Rapporter 2023/47). Statistisk sentralbyrå.

<https://www.ssb.no/nasjonalregnskap-og-konjunkturer/konjunkturer/artikler/utfordringer-for-lonnsdannelsen-og-norsk-okonomi>

Bye, Brita; Cappelen, Ådne; Fæhn, Taran. (2023). Metoder for klimaanalyser av kortsiktige utslipps- og kostnadseffekter. (Rapporter 2023/48). Statistisk sentralbyrå. <https://www.ssb.no/natur-og-miljo/miljoregnskap/artikler/metoder-for-klimaanalyser-av-kortsiktige-utslipps-og-kostnadseffekter>

Barstad, Anders, Bjørnskau, Thomas, Rønning, Elisabeth (2023). Forslag til et rammeverk for måling av livskvalitet i Norge. (Rapporter 2023/51). Statistisk sentralbyrå. <https://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/levekar/artikler/forslag-til-et-rammeverk-for-maling-av-livskvalitet-i-norge>